

Porubské noviny

Číslo: **43**

JÚN 2005

Ročník: **XI.**

V tomto čísle nájdete:

- Záver školského roka
- 60 rokov od konca vojny
- Obecné spravodajstvo
- Čo nového, pán starosta?
- Rozhovor s prof. P. Nahálkom
- Naša škôlka - reportáž
- Hostia z Dánska
- Cirkevná rubrika
- Školské zrkadielko
- „Zlatí“ manželia Šarafinovci
- Šport - tabuľky

Leto je ten správny čas

Žijeme na asfalte, chodíme po plávajúcich podlahách a vytrvalo sledujeme reality šou. Obklopení technikou akosi prestávame registrovať slnko, modrú oblohu a na nej škovránka. Nevidíme rozkvitnutú lúku, na lúke motýle, nebadáme, že les je prikrýť novým, svetlozeleným plášťom. Postihli sme, že zem už začína znova prestierať svoj bohatý stôl? Či chceme priznať, alebo nie, táto skutočnosť ľuďom akosi uniká. Prečo namiesto pôdy považujeme za „živiteľa“ supermarket? Nezabudli sme, že zem dáva prostredníctvom rastlín kyslík na dýchanie, vodu na pitie i umývanie a všetka zelenina lacno dostupná v Kauflande či Hypermove nenarastla na diaľnici, ale ju na poli vypestovali ruky človeka? Leto je už v nás a ponúka skvelú šancu: obuť botasky a vydať sa na cestu do prírody. Teraz je ten správny čas... Nazbierať repík, sledovať chrobáčky, postáť pri mravenisku, napiť sa nechlórovanej vody z prameňa. Sledovať, ako zelené klíčky rastlín čerpajú zo zeme životodarnú silu pre seba, zvieratá i pre ľudí. Pochopiť, že pestrá príroda je najkrajšia obrazovka a znamená ten čarovný hmčiček, čo varí sladkú kašu. Či môže niečo krajšie byť?

Dušan Migaľa, šéfredaktor

Škola je obrazom spoločnosti

Škola je neklamným obrazom spoločnosti a všetky do nej vynaložené prostriedky sa nám mnohonásobne vrátia. Nielen skvalitnenie výchovy a vzdelávania, ale naše úsilie sa odrazí i na kultúrnom, spoločenskom a športovom dianí našej obce. Úroveň našej školy chceme neustále zvyšovať a poskytnúť žiakom čo najlepšie podmienky na úspešný štart do života.

V posledných desiatich mesiacoch sa toho mnoho zmenilo a práve teraz máme priestor obzrieť sa späť, a povedať, čo sme našou vynaloženou snahou dosiahli, čo sa nám vydarilo, a v čom sa môžeme ďalej zlepšovať.

Sme malotriedna škola a veľa závisí aj od financií. Preto je naším dlhodobým cieľom zvyšovať počet žiakov navštevujúcich našu ZŠ. Snažíme sa to dosiahnuť väčšou prezentáciou činnosti školy a našich úspechov. Chceme oceniť najmä výborné výsledky našich žiakov, ale i veľmi dobrú spoluprácu s rodičmi.

Pre školu ako takú je však najdôležitejší výchovno-vzdelávací proces. My sme sa ho snažili zabezpečiť sto percentnou kvalifikovanosťou našich pedagogických pracovníkov a ich zodpovedným prístupom. Každá z nás sa venovala svojmu odbornému rastu vzdelávaním v oblasti pedagogiky, psychológie a v dnešnej dobe tak nevyhnutnej počítačovej gramotnosti. V kolektíve vládla dobrá atmosféra a tak človek nachádzal uspokojenie, uznanie a ochotu k zmenám. Cieľom bol kvalitný vyučovací proces a individuálny prístup ku žiakovi. Snažili sme sa dať žiakom možnosť vyjadriť svoje názory, pocity a potreby. Teda kládli sme dôraz na slobodné myslenie s pocitom zodpovednosti. Išlo nám najmä o rozvoj samostatnosti, inteligencie a emocionality. Dbáme na to, aby našu školu nereprezentovali len pekne znejúce slová, ale aj konkrétne činy. Mnohí ste mali možnosť naživo vidieť činnosť našich krúžkov, ktoré pre našu obec pripravovali kultúrne programy. Zúčastnili ste sa mnohých športových akcií, ktoré obdarili nielen samotné deti, ale dokázali zaujať aj vás, dospelých. Čítali ste príspevky našich detí, ktoré pútavo opisovali svoje školské zážitky v rubrike porubských novín. Žiaci sa so svojimi rodičmi iste podelili o svoje nové vedomosti a možno vás obdarili darčekom, ktoré sa snažili čo najkrajšie vytvoriť svojimi detskými rúčkami.

Naši žiaci celý rok usilovne pracovali a ich odmenou je vysvedčenie. Stálo ich to určite nemálo námahy, a preto si zaslúžia našu pochvalu. Prajem vám všetkým v zdraví prežiť letné dni, plné pohody.

Mgr. Mária Boltžiarová, riaditeľka ZŠ

Kytica uznania

„Skloniť sa treba práci oráča,
čo dáva ľuďom chlieb.
Hlbšie však matkám, čo dali život deťom.
Ale najhlbšie učiteľom,
čo z bytosti vychovali človeka.“

Lebo je ľahšie horu preniesť,
rieku zahatať, naučiť proti prúdu tiecť,
ako vychovať človeka dobrého,
so srdcom i dušou ľudskou.“

REDAKCIA

Ilustrácia: J. Šmeringai

Prosbička o pokoj medzi nami

Čo chceme?

Chceme chlebička.
A aby bola mamička.
A ocko večer z roboty
nemusi nosiť dobroty,
len dobrú vôľu.
Aby sme všetci boli spolu
až po ten sniček nad postieľkou.

Pretože naše mäkké tielko
do krvi rezuje vaše vrásky.
A potrebuje veľa lásky.
Ničoho mu tak netreba.

Dajte si pozor na seba.
Aby ste múdri, múdro žili,
aby ste slabým neublížili.

(Milan Rúfus,
z knihy Studnička)

OBEČNÉ SPRAVODAJSTVO

Výstava a škola tanca

V apríli t.r. (22. IV. 2005) usporiadala miestna Jednota dôchodcov v úzkej spolupráci s Kultúrnou komisiou Obecného zastupiteľstva v Závažnej Porube v priestoroch kultúrneho domu výstavu pomenovanú Z truhlice starých materií. Výstava bola svojou podstatou spojená so životom, prácou, myslením, obrazotvornosťou a zručnosťou našich predkov. Aktívna jednota dôchodcov „oprášila“ a zhromaždila predmety, čo dávno odpočívali zabudnuté na pôdoch, v sypárňach a v truhliciach... Sprístupnili tak život predchádzajúcich generácií v podobe vecí dennej potreby v kuchyni i v gazdovstve vyrobených z dreva, slamy, prútia, ľanu, súkna, kože, železa...Expozícia priblížila nielen spôsob a úroveň života, ale i jazyk minulej doby prostredníctvom archaických slov a frazeológie. Viac ako 300 exponátov, vychádzajúcich z našich národných koreňov, svojou rečou jasne prehovorilo, kde sme boli a ako sme žili. Po slávnostnom otvorení výstavy nasledovala Škola ľudového tanca. Tanečníci z Poludnice, Ďumbiera a Váhu, v sprievode ľudovej muziky Sláčik, predstavili najohrozenejší druh ľudového umenia. Mali i veľkí, mladí i starší, vďaka prijali podané. Aktivita, v dobe SuperStar a miliónového tanca, akoby naladená na inom TV kanáli. Vystavované predmety sa pripravujú ako základ trvalej expozície. Škola ľudového tanca v Závažnej Porube pokračovala pri sadení májov Na Ducha.

-dm-

• Slávnostné otvorenie výstavy 22. apríla 2005

• Výstava

• Ľudová muzika Sláčik

• Škola tanca

Z rokovania OcZ

• Marec

Predseda stavebnej komisie Ing. Ján Beľko zhodnotil investičné akcie uskutočnené v roku 2004. Na rok 2005 sa presúva nezrealizovaná rekonštrukcia obecného úradu. Ďalšími plánovanými investičnými zámermi pre rok 2005 sú: rekonštrukcia ústredného kúrenia – prepoj medzi OcÚ a MŠ; rekonštrukcia vodovodu v MŠ; osvetlenie štátnej cesty pri hlavnej bráne firmy SWEDWOOD; rekonštrukcia areálu zdravia. Ďalšími plánovanými akciami, ktoré sú však viazané na získanie nerozpočtových zdrojov sú: dobudovanie prvej etapy kanalizácie a ČOV; uzavretie, rekultivácia a monitorovanie miestnej skládky na inertný odpad; rekonštrukcia chodníkov.

V ďalšom rokovaní sa OcZ zaoberalo havarijnou situáciou z 19.03.2005, keď došlo k vyliatiu toku Potočka a Brodku a následnému zatopeniu priľahlých oblastí. OcZ doporučilo starostovi obce rokovať s majiteľmi toku o výmene priepustu v Potočku, pravidelnom čistení melioračného odpadu a úprave toku Brodok.

• Apríl

Na aprílovom zasadnutí podala hlavná kontrolórka obce Ing. Anna Kováčová správu o činnosti obecného úradu za rok 2004. V roku 2004 sa OcZ zišlo 13 x, všetky zasadnutia boli uznášaniaschopné. Na zasadnutiach bolo prijatých 37 uznesení, ktoré boli aj splnené. Zostáva ešte nesplnené uznesenie č. 18 z roku 2003 – Projekt rozvoja Opaliska. Celková účasť poslancov na zasadnutiach dosiahla 82,3 %. OcZ schválilo zmluvu o prenájme cimbalu medzi obcou a ľudovou hudbou Sláčik.

• Máj

Hlavnú správu zastupiteľstva o činnosti a pripravenosti hasičského zboru v obci predniesol veliteľ DHZ Peter Kubovčík. V súčasnosti má DHZ 22 aktívnych a 4 čestných členov. 19.03. pomáhali zvládnuť povodňovú situáciu v obci, za čo im starosta obce vyslovil poďakovanie. Na pravidelných previerkach pripravenosti, ktoré sa konali 22. mája v Liptovskom Ondreji obhájili výsledky z predchádzajúcich rokov – skončili na 1. mieste vo svojom okrsku. Postúpili do okresného kola, ktoré sa bude konať 19. júna vo Važci.

Ing. Eugen Vadovický, zástupca starostu

Mamám k sviatku

Kultúrny dom v Závažnej Porube ožil v nedeľu 8. mája spevom, tancom a básničkami. Pod záštitou starostu P. Barániho sa uskutočnil galaprogram venovaný všetkým mamám. Slávnostný príhovor predniesol zástupca starostu Ing. E. Vadovický. Do bohatej kytice pozdravov prispeli deti z Materskej a Základnej školy v Závažnej Porube a ako hosť sa predstavili žiaci Evanjelickej školy divadelného súboru Thália z Liptovského Mikuláša.

O umeleckých schopnostiach a talente účinkujúcich niet pochýb. Najmenší schuti a hlasno recitovali veršiky o mame, starší ukázali, že už ovládajú nielen porubské piesne a tance, ale aj repertoár zo SuperStar. Presvedčivými speváckymi výkonmi najviac oslovili piesňou: Kým vieš snívať, tak máš nádej... Nádejne sa predstavili aj porubské mažoretky. Ich vystúpenie bolo taktiež super. Mikulášske deti zas s vysokou mierou profesionality zahrli divadelnú hru *Štuka patrí na pekáč*.

Tak, ako v minulých rokoch, aj tentoraz bola veľká sála kultúrneho domu plná a prítomní diváci videli skutočne vydarený program. Poďakovanie patrí nielen účinkujúcim, ale aj tým, čo program zostavili a nacvičili.

-dm-

• Spieval vtáčik na konári čim-čim-čim. Ja sa pieseň od vtáčika naučím. Zaspievam ju potom doma tisíckrát, ved' tá pieseň vraví: Mama, mám ťa rád. (KD Z.Poruba, Deň matiek 8. 5. 2005)

JEDNOTA DÔCHODCOV

S nastupujúcou jarou pribúda roboty v záhradkách, na poli aj okolo domu. No a samozrejme pravidelne každoročne pustíme sa aj do čistiacej roboty na cmenteri. Aj tento rok šikovné ruky našich 26 členiek nezaváhala a dňa 27. apríla za tri hodiny sa celý priestor zazelenal.

Pre zlepšenie zdravia, pretože starších ľudí už všelijaké neduhy trápia 44. dôchodcov chodilo do Strediska preventívnej starostlivosti Jaslovských Bohunic. Za poskytnuté služby srdečne ďakujeme pracovníkom a vedeniu tohto zariadenia. Vyslovujeme úprimné poďakovanie Obecnému úradu v Záv. Porube za finančnú podporu.

8. marec je sviatkom žien. Už tradične každý rok tento sviatok žien slávnostne si uctíme, keďže v našej Jednote dôchodcov je väčšina žien, ako by to bolo, keby sme si tento deň nepripomenuli. Pri občerstvujúcom posedení, družnej debате a spoločných pesničkách čas nám rýchlo ubehol, naše spoločné stretnutie sa nám vydarilo. Naše ženy dôchodkyne prišiel pozdraviť aj starosta obce Pavel Baráni. Po dohode s predsedom ZML PS Ladislavom Staroňom 10 našich členov dôchodcov sa s chuťou pustilo do sadenia stromkov v lokalite pod Skalou a 3. mája odvieďli sme osoznú prácu a vysadili 500 ks stromkov rôznych druhov. V mesiaci máji 11-ho navštívili sme trhy v Poľsku – Jablonke.

Darina Majeriková

Múdrosti

- Pre pravdu sa ľudia hnevajú.
- Malých zlodejov bijú, veľkí sa prizeraajú.
- Každý vták ľúbi svoje hniezdo.
- Keď kvitne strom v liste, ovocie je isté.
- Keď máš škodu, o posmech sa nestaraj.

Pán starosta, čo nového?

Rok 2005 je vo svojej polovici a to je dôvod k tomu, aby sme oslovili starostu P. Barániho a položili mu niekoľko otázok súvisiacich s aktuálnym dňom v Závažnej Porube.

Pán starosta, od ktorého miesta začneme naše rozprávanie?

Mali by sme začať od financií. Na úvod chcem povedať, že v tomto roku platí nový zákon o tzv. fiškálnej reforme, teda tvoríme rozpočet na základe Zákona NR SR č. 416 o presune kompetencií zo štátnej správy na samosprávu. Tomu sa prispôbujú aj finančné dotácie a ďalšie veci súvisiace s príjmovou, alebo výdavkovou časťou rozpočtu. Na tzv. prenesené kompetencie: predovšetkým základná škola, matrika, stavebný úrad dostávajú peniaze z Ministerstva financií SR a Ministerstva školstva SR, ale žiaľ na prenesenú kompetenciu životného prostredia, aj keď ju vykonávame, sme nedostali ešte ani korunu, i keď sa pripravuje vyhláška o financovaní, no ale keďže táto kompetencia nám zo zákona patrí, musíme ju vykonávať. Potom sú to tzv. originálne kompetencie tj. zabezpečenie chodu obce, starostlivosť o miestne komunikácie, starostlivosť o zeleň, materská škôlka, školský klub, školská jedáleň, opatrovateľská služba, zabezpečenie hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Tieto peniaze by nám však nestačili. My ešte podľa zákona vykonávame správu daní a poplatkov, teda vyberáme miestne dane a poplatky a ďalej dopĺňame rozpočet príjmovej časti: nájmi, predajom, sponzorským a príspevkami, môžeme vykonávať podnikateľskú činnosť. Tu by som chcel pripomenúť, že veľa razy sa hovorí o kontrole financií. V prvom rade na každej obci rozpočet schvaľuje obecné zastupiteľstvo. Zákonná je tzv. trojstupňová kontrola: predbežná, priebežná a následná. A potom je tu aj kontrolór obce. Financie, ktoré dostávame od štátu sú kontrolované Najvyšším kontrolným úradom SR.

Prejdime k inej téme. Venujme sa problematike životného prostredia.

Životné prostredie je to najdôležitejšie, čo momentálne potrebujeme riešiť. Týka sa to celej spoločnosti. A čo sa nás týka: pustili sme sa do rekultivácie skládky v Lopatine, bola vykonaná I. etapa. V tomto roku sme urobili výsadbu stromkov, vykonávame separovaný zber, sme členmi združenia Čistý Liptov. Dostali sme dotácie na 30 kusov veľkokapacitných kontajnerov. Ďalej sa pripravuje nový zákon o tzv. zelenom odpade, podľa ktorého nebude môcť ísť zelený odpad na komunálnu skládku a už vonkoncom nie na skládku do Lopatiny. Tohto roku sme podali žiadosť na envirofondy na dokončenie prvej etapy kanalizácie a taktiež na ďalšiu etapu rekultivácie skládky. Ku dnešnému dňu nevieme, ako sú financie pridelené. Ďalej sa

venujeme rozšíreniu kanalizácie v Závažnej Porube: jednak je to spomínaná žiadosť na Envirofonde a dostali sme sa do projektu ISPA spolu so Severoslovenskou vodárenskou spoločnosťou. Podľa tohoto projektu by mala byť urobená nová čerpacia stanica s prechodom cez Váh s napojením na tzv. veľkú ISPU. V našej obci by sa mala vybudovať kanalizácia v dĺžke cca 2 km. Celkový objem prác sa odhaduje asi na 15 miliónov korún.

Aký je časový horizont ukončenia týchto prác?

V tomto roku by sa mala ukončiť prvá etapa kanalizačného zberača (od ZŠ po rodinný dom č. 237). Ťažko hovoriť o ďalších etapách, keďže nám ostane nevyriešených asi 2,5 km kanalizácie. Ide predovšetkým o nemalé financie a zložitú stavebnú prácu v bočných uliciach. Keď zoberieme do úvahy, že dosiaľ bolo preinvestovaných 12 mil. Sk, v tomto roku by sme chceli preinvestovať už spomínaných 15 mil. Sk a na celkové dokončenie odkanalizovania našej obce by bolo treba cca 13 mil. Sk. Všetko ďalšie bude závisieť od toho, ako v budúcnosti dokážeme zabezpečiť financie.

Občania registrujú, že v našej obci ešte nie sú ukončené stavebné práce súvisiace s budovaním kanalizácie v minulom roku. Jedná sa o chodníky a povrch cesty.

Máme niekoľko variant riešenia, čo sa týka vyfinancovania dokončenia chodníkov po vybudovaní kanalizačného zberača v obci. V prvom rade sme podali žiadosť na štrukturálne fondy tzv. lokálnu infraštruktúru na Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR na úpravu chodníkov a miestnych komunikácií. Celkový rozpočet je vo výške 43 miliónov, ale žiadosť môže byť v jednej etape maximálne vo výške 20 mil. korún. Takže čakáme na vyjadrenie kompetentných k tomuto projektu. Ak by nám to nevyšlo, museli by sme tento problém riešiť z vlastných rozpočtových zdrojov, resp. z pôžičiek, nakoľko v rozpočte obce toľko prostriedkov nemáme.

Na katastrálnom území našej obce došlo v uplynulom období k rozsiahlej investičnej činnosti. Čo sa vybudovalo, čo vyrástlo?

Máme šťastie, že podnikateľské subjekty v našom katastri sú pomerne ekonomicky silné. Možno uviesť, že investície firiem v posledných dvoch - troch rokoch predstavuje výšku cca 700 mil. Sk. Najväčší investor je firma Swedwood. Firma Crammer postavila veľkú halu a plánuje ďalšiu, ďalej je to firma Cyro, Janpek, Daren, Kovum, pripravuje sa rekonštrukcia telatníka Za brúsom. Robia sa zmeny v areáli hospodárskeho dvora Poľnohospodárskeho družstva. Ani my, ako obec, nechceme zaostávať: vykonala sa rozsiahla rekonštrukcia objektu starej materskej školy, pripravuje sa vyčistenie potoka, máme žiadosť u Hydromeliorácií na vyčistenie Brodku. Takže investícií je dosť. Myslím, že môžeme byť spokojní, lebo na našom území sa nachádzajú prosperujúce firmy.

V našej obci sa uskutočnilo stretnutie predstaviteľov ZMOL s predstaviteľmi VUC v Žiline. V čom spočíva výsledok tohoto rokovania?

Pred snemom ZMOS bola podpísaná Deklarácia o spolupráci medzi VUC a ZMOS. Bolo nám doporučené, aby táto spolupráca bola prenesená aj na regióny. Ako predseda ZMOL som pozval starostov a primátorov obcí a miest Liptova na jednanie s predstaviteľmi VUC, kde sme rokovali práve o kvalite ciest II. a III. triedy i o problematike ciest I. triedy. Prítomný bol aj riaditeľ správy ciest doc. Hlaváč. Výsledkom rokovania bolo to, že každý región bude mať zastúpenie v hodnotiacej komisii a spolupráca bude ďalej pokračovať.

Povrch cesty do Z. Poruby v Okoličnom, po vykonanej kanalizácii je vo veľmi zlom stave. Kedy dôjde k náprave?

Pri stretnutí so zástupcami VUC sme taktiež o tomto rozprávali. Dozvedeli sme sa, že dodávateľovi prác dali podmienku, aby do konca júna bola cesta uvedená do pôvodného stavu.

Všimli sme si, že na moste ponad Váh vedúcom do Závažnej Poruby sa vykonali skúšky nosnosti a platia určité dopravné obmedzenia. Čitateľov bude určite zaujímať v akom stave je tento most, čo sa dosiaľ podniklo a aká je jeho perspektíva.

Vyvolali sme stretnutie so Správou a údržbou ciest, ktorá má na starosti aj most ponad Váh. Dosiahli sme, že most bol zaradený do kategórie havarijných a situácia sa musí okamžite riešiť. Už sú pripravené projekty a do septembra by malo dôjsť k spevneniu stredného piliera mosta, aby sa zvýšila nosnosť na požadovanú mieru. Ak by totiž tento most, nedajbože, „pustil“, tak by vznikli problémy v celej priemyselnej zóne, pretože by nebol možný prístup kamiónov. Firmy by mali veľké hospodárske straty. Kto by ich uhradil?

V našom rozhovore sa vráťme k životu v našej obci: čo je nového v našich školách, čo sa tam udialo, k akým podstatným zmenám došlo v poslednom období?

Problémom nášho školstva sú zvýšené náklady na financovanie. Totiž v marci schválil parlament zákon o zvýšení miezd učiteľov, ale my sme dodnes, ako zriaďovateľ školy, prostriedky na túto úpravu miezd neobdržali. Ja som optimista a verím, že do konca júna sa tento problém vyrieši. Tu však treba povedať aj radostnejšiu správu: Vďaka úsiliu pána Dr. M. Poppera a pracovníkov UZISu (Ústav zdravotníckej informatiky Slovenska) v Bratislave sa nám podarilo získať viac počítačov a tlačiarň. S touto technikou chceme posilniť redakciu Porubských novín, obidve školy a samozrejme, že nezapadneme ani na miestnu knižnicu a jednotu dôchodcov.

Naši občania sa písomnou formou obrátili na vedenie obce a žiadajú odpovede na viaceré otázky. Pokúsme sa veľmi stručne reagovať na tieto podnety, návrhy a pripomienky. Začneme od otázok, ktoré pripravila naša Jed-

nota dôchodcov: Chlórovanie vody zo zdroja Žuberová sa podľa vyjadrenia vodárenskej spoločnosti vykonáva na jar a jeseň a to je v záujme dezinfekcie vodovodného potrubia a vodojemov. Keďže voda u nás je zdravá, tak v medziobdobí sa nechľúruje. O tom, že by sa niekedy robila analýza vody z medokýša, nemáme informácie. Žiadne obmedzenie neexistuje, takže predpokladáme, že voda je nezávadná, veď ju pijú celé generácie. Čo sa týka informovanosti o možných službách: popri opatrovateľskej službe sme schopní zabezpečiť odoberanie obedov, tak tiež pomoc pri odpratávaní snehu, uhlia, dreva a podobne. Čo sa týka poriadku po obci, hlavne voľne sa pohybujúcich psov. Tu si musia vstúpiť do svedomia všetci majitelia psov a týchto voľne nepúšťať. Totiž platí zákon o chovaní psov i naše všeobecne záväzné nariadenie, kde sú jasne vymedzené pravidlá. Upozornil som predsedu poriadkovej komisie, aby sa týmto problémom zaoberala táto komisia a v prípade opakovaného porušovania pravidiel, vyvodila voči majiteľom voľne pobežujúcich psov i dôsledky formou pokuty.

O manipulácii s plastovými fľašami sme už veľa hovorili. Jednoducho: fľaše treba pred uložením do vyhradeného kontajnera stlačiť, aby zaberali čo najmenej miesta. Je to vec disciplinovanosti každého občana. Naša telocvičňa nie je vykurovaná bioplynom, ale skvapalneným plynom. Našej Jednote dôchodcov sme prisľúbili, že na ich stretnutie príde pracovník Progasu a vysvetlí prednosti užívania tohoto média.

Areál Mateja Staroňa bol v zime opustený. Prečo?

Obec prevzala od majiteľov do užívania tento areál. Vybudovala sa elektrická prípojka i osvetlenie. Zima bola bohatá na sneh a odpratávanie z klziska veľmi náročné. Je potrebné, aby našim pracovníkom pomohli všetci tí, čo majú záujem o korčuľovanie. My zabezpečíme osvetlenie klziska. Situácia, aby klzisko nefungovalo sa už nesmie opakovať.

Na záver: čo možno očakávať v obci od blížiacich sa letných dní?

Možno očakávať príchod turistov. Pri tejto príležitosti chcem požiadať všetkých, čo ubytovávajú, aby nezabudli zaregistrovať návštevníkov do domových kníh. Totiž v spolupráci s PZ SR bude vykonávaná kontrola, keďže došlo ku krádežiam práve zo strany tých osôb, čo neboli zaevidované na pobyte v obci.

Dopravným inšpektorátom v Lipt. Mikuláši budú robené kontroly dodržiavania rýchlosti a tiež sa budeme musieť vysporiadať s tými, čo nadmerným hlukom a parkovaním svojich „tátošov“ na verejných priestranstvách (chodníky, zelené plochy) zneprijemňujú život našich občanov

Školákom prajem vydarené prázdniny a vám všetkým príjemné dovolenky.

Rozprával sa Dušan Migáľ

Stretnutie po rokoch

Odohralo sa to dávno, no druhá svetová vojna zanechala bolestivé stopy v spomienkach ľudí a to doživotné.

Partizánska vatra na Poludnici ticho praskala a ako svetluška praskala do noci. Naš ujo Peter prikladal na oheň polienko za polienkom a obrátil svoju tvár s nežným úsmevom k žene, čo sedela uprostred v kruhu medzi nami. Na tvári sa jej tiež mihol láskyplný úsmev, keď zasalutovala pred svojim bývalým veliteľom. Vykonám! Nuž počúvajte rozprávku môjho vzkriesenia. Do nášho spomínania pripletla aj svoj príbeh. Biela ruka siahla na blúzku a práve tam, kde pulzuje srdce odhalila červenú jazvu, ktorá pri ohni vyzerala ako krvavá rana. Hľa, i tu sú stopy vrahov, čo vyrezávali na ľudskej koži beštialitu. Tam kde sa rodí ľudský dych, ukázala sa ďalšia jazva.

„Mala som dvadsať rokov, keď sa všetky tie hrôzy začali. Milióny zastrelených, umučených, udusených, spálených, za živa pochovaných volali svojou nemotou; Buď milosrdný život, poľuďšti človeka. Neváhala som ani chvíľku. Stala som sa aj ja vojakom, moja plochá hrud' i ostrihané vlasy spravili zo mňa šuhaja. Mužom sa bojovalo ľahšie, vyhl' sa niekedy tejto potupe. Priznaj veliteľ, ani ty si netušil, že do tvojho útvaru prideliť ženu, ktorá jazdila na koni a držala v rukách pušku ako chlap. Nemal si čas natoľko všimnúť si ma, iba vtedy si vedel pravdu, keď som pritúlila k sebe cudzie deti, ktoré vojnu prežili. Nezrelé plody odtrhnuté z rodičovského stromu. Adoptovala som ich, keď na bojisko, do žiaľov a koncentrákov postriekaných ľudskou krvou vkročil mier. Ešte aj vtedy, keď bol už na dosah, otca jedného z detí viedli na popravu. Barbarské čižmy gestapáka zatínali ho do zúboženej zeme. Nebolo nádeje na útek. Každé kopnutie mučeného bolo len zabíjanie klincov do rakvy.

Vojna amputovala nielen ruky a nohy, ale i ľudskú dôstojnosť (a dodnes žalujú) nielen Osvienčim, Dachau, ale aj Mauthausen, Lidice, Kremnička, Ležáky, Hirošima. Žalujú dodnes pokropené krvou miliónov.

Zrelé plody času nás však naučili veriť, že predsa zem raz bude patriť pravde.

Začínalo sa ráno. Nad Tatrami sa kopila ľahučká pena oblakov a ospalý vánok roztváral oči. Aj Galinka hľadela belasou nevädzou do diaľky. Jej slová nám dozneli v ušiach ako zvon. Prekrásne ráno odvíjala vojna ako plevy a nám zostalo len teplo kamarátskych dlaní. Obrátili sme sa smerom k Pomníku padlých na Nicove s hlbokou úctou a k tým bolestným spomienkam. Povstali sme slávnostne na vrchole Poludnice ako tichá stráž pred domovom svojim.

Elena Vadovická,
rod. Kováčová

• Kladením vencov k pamätníkom padlých si Závažná Poruba pripomenula 60. výročie od ukončenia II. svetovej vojny, 6. mája 2005

NAŠI JUBILANTI

„Zlatí“ manželia Šarafínovci

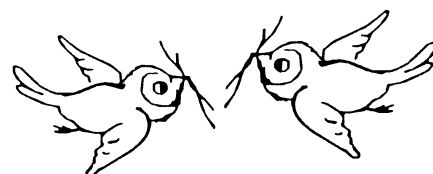

4. júna 1955

„Šťastný si, ak si takého druhu vybrať vieš, s ktorým v šťastí život prežiješ.“ takto privítal dňa 4. júna 2005 v obradnej miestnosti obecného úradu zástupca starostu ing. E. Vadovický „zlatých“ manželov Jána a Oľgu Šarafínovcov. Je to skutočne vzácna zhoda termínov: 4. júna 1955 si povedali svoje „áno“ a presne v ten istý deň, ešte aj v sobotu o päťdesiat rokov neskôr, si pripomenuli tieto chvíle. Spoznali sa na mládežníckych akciách v obci a pri spoločnej ceste za prácou do Svitú. Prvé roky manželstva začínali v rodičovskom, neskôr si postavili rodinný domček. Práca pre rodinu a obec sa stala a zostala zmyslom ich života. Najväčším darom manželstva sú deti. Spoločne vychovali syna Jána a dcéru Ivetu. Tešia sa z dobrého zača a trochu vnúčať: Matka, Pavlinky a Paľka. Popri starostlivosti o rodinu sa jubilujúci manželia po celý život zapájali do prospešnej činnosti v obci, verejného života, či športu alebo kultúry. V súčasnosti patria k najaktívnejším členom miestnej Jednoty dôchodcov. Jednoducho možno o nich povedať: **Na sves-te je veľa maličkostí, ktoré dokážu urobiť zo života zázrak. Len treba pohľadať spô-sob, ako ich objaviť a rozvíjať.** Blahoželáme, ďakujeme a prajeme veľa chvíľ šťastia, radosti a zdravia. Pri sviatku sa jubilanti zapísali do Pamätnej knihy Závažnej Poruby.

4. júna 2005

Dánske tag – ďakujem bolo opäť raz počuť v Závažnej Porube, kam zavítali hostia z mesta Videbaek

Obec Závažná Poruba sa môže už šiesty rok pochváliť kontaktmi v dánskom meste Videbaek, ktoré minulý týždeň oprášila šesťčlenná prieskumná skupina. Jej úlohou od nedele 8. mája do štvrtka 12. mája 2005 bolo pripraviť spolu so slovenskými kolegami program pre veľkú štyridsaťčlennú skupinu, ktorá do obce zavíta v máji budúceho roku.

V pondelok sa dánskym priateľom venoval starosta obce Pavel Baráni a spolu so synom, ktorému pripadla úloha tlmočníka, pre nich pripravili výlet do Bešeňovej a Vlkoľínca, kde ich svojou návštevou poctil aj primátor mesta Ružomberok Juraj Čech. V závere dňa im neunikla príležitosť odfotografovať si našich olympionikov v areáli vodného slalomu.

Utorňajší program zostavil Dušan Migaľa, šéfredaktor Porubských novín, a prekladateľskú štafetu odovzdal Pavel Baráni ml. mne, kde ostala až do štvrtka. Dánskych hostí veľmi fascinoval Oravský hrad, po ktorom nasledovala návšteva Múzea oravskej dediny v Zuberici. Po návrate do Liptov-

ského Mikuláša ich vo svojej fabrike privítal Ing. Michal Šiarnik. Tu boli zasvätení do tajov výroby zdravých paplónov, vankúšov a prikrývk. Deň sa však končil až po tom, ako sa prešli centrom mesta, nakúpili pár malých darčiekov a po večeri spravili rozhovor do miestnych novín.

Počasia v stredu od rána našim hosťom neprialo. Sprievodcom dňa bol Vladimír Mlynček st. spolu s Jozefom Daníkom. Namiesto krásnej panorámy Vysokých Tatier a scenérie Štrbského Plesa príroda pre nich pripravila len hustú hmlu a chladný vzduch. Ďalším bodom programu bola návšteva kostola v Levoči spolu s presláveným oltárom Jána Pavla a Podtatranské múzeum v Poprade. Tu si prehliadli stálu expozíciu o neandertálskom človeku z Gánoviec. Deň ukončili predstavením folklórnej skupiny Poludnica a záverečným posedením s jej členmi. Štvrtok bol deň odchodu, pričom našich dánskych priateľov ešte čakala zastávka v Opave, kde majú podobnú družbu ako u nás. Výmenných pobytov medzi sebou Videbaek a Závažná Poruba majú už niekoľko, ale

i napriek tomu si majú stále navzájom čo ponúknuť. Po návšteve v máji budúceho roku by mala nasledovať cesta našich občanov do Dánska pravdepodobne v roku 2008. Obec sa bude určite i naďalej snažiť udržať s Videbaekom kontakt a toto priateľstvo rozvíjať čo najdlhšie.

Karolína Brosková

• Dušan Migaľa, celkom vľavo, skupinu dánskych priateľov sprevádzal aj v Múzeu oravskej dediny v Zuberici. Foto: autor

Sme hrdí, že naše kontakty pretrvávajú

Začiatkom mája navštívila Závažnú Porubu šesťčlenná delegácia čelných predstaviteľov DGI Vestjylland z Dánska. Vzájomné kontakty medzi touto organizáciou a Závažnou Porubou trvajú rovných päť rokov. V roku 2000 navštívili Dánsko folkloristi, potom futbalisti, v r. 2001 sme v rodinách hostili 45 člennú dánsku skupinu, v r. 2003 znova vycestovali Porubania do Dánska a v tomto roku pricestovala šesťčlenná delegácia do Závažnej Poruby, aby pripravila program veľkej skupine pre budúci rok. Najbližšia návšteva z Dánska k nám zavíta 22. mája 2006 Tentoraz sme sa stretli na chate Opalisko a spolu hovorili o tom, čo nás zblízuje, spája a prečo.

Na začiatku sme oslovili dánskych priateľov prosbou, aby predstavili DGI Vestjylland. Dozvedeli sme sa, že je to športová organizácia združujúca 24 regionálnych klubov v Dánsku. Nie je určená pre vrcholových športovcov, ale pre každého, kto chce športovať. Kto sa zapojí do činnosti tejto organizácie a začne sa venovať akémukoľvek športu už je víťaz. Zároveň vzdelávajú, poskytujú odborné a metodické rady nielen tým, čo chcú cvičiť, ale aj funkcionárov učia ako viesť športový klub. Za najdôležitejšie považujú to, aby sa ľudia stretávali, spolu hovorili, pohybovali sa, cvičili a keď je vôľa, tak aj tancovali. Veď aj tanec je pohyb. Členstvo v klube je doživotné.

• Ing. Michal Šiarnik sprevádzal vzácných hostí po svojej firme SCANquilt, vpravo Birte T. Ahle, Jona Hoj

V ďalšej časti rozhovoru sme sa dozvedeli, že klub DGI - Vestjylland nemá len pôsobnosť domácu. Jeho aktivity smerujú aj do zahraničia. Trvalé kontakty udržujú s Českom / Opava/, navštevujú Škótsko, Poľsko, Belgicko, Nemecko a Litvu. Všade sú to iní ľudia, iné podmienky, iné vekové kategórie.

„My navštívime ich, oni nás. Vidíme kultúru národa, bežný život, hovoríme o tom, čo ľudí spája a tvorí európsku rodinu. To sú tie hodnoty, čo sa nedajú kúpiť v žiadnej cestovnej kancelárii. Je to tá najkrajšia forma poznávania a vzájomného obohacovania.“

Čím vás oslovilo Slovensko, pokračujeme otázkou. „Príroda a ľudia. Oceňujeme, že nám vždy niečo zaujímavé ponúkate a všetko dokážete slovami priblížiť. Krásu Slovenska vnímame nielen zrakom, ale i sluchom, vlastne všetkými zmyslami.“

Čo všetko vedia o Slovensku v Dánsku? „Veľmi málo, dokonca si myslia, že ste Čechoslováci. Slovensko je pre väčšinu Dánov Sloveníjou-Slovinskom. Pre nás je najpopulárnejšia a najznámejšia Praha. Ale aj to je jedno z poslani nášho spolku: cez šport, kultúru, osobné kontakty predstaví Slovensko v Európe. O vás hovoríme nielen doma, ale aj vo všetkých krajinách, s ktorými máme kontakty.“

Čím žije Dánsko v súčasnosti? „V Dánsku sa uskutočňuje reforma územnej správy, robia sa také opatrenia, aby sa zastavil prílev utečencov hlavne zo Sri Lanky, žiadajúcich o azyl. Robí sa rozsiahla dôchodková reforma: totiž rodí sa málo detí, dlhá vzdelávania sa predlžuje a tých čo robia, stále ubúda. Odchod do dôchodku je rovnaký 60 rokov, ale kto vydrží pracovať do 65-ky, má osobitný vysoký príplatok k vymeranému

k dôchodku. Heslo dňa znie: „Nemôžeme byť najlacnejší, ale najlepší.“

Keď pridete domov, čo budete hovoriť o Slovensku? Na túto otázku odpovedali dánski hostia ako v známej hre: ide pieseň dokola...a pod svoje vyjadrenie sa aj podpísali:

„O Slovensku budem rozprávať, rozprávať, rozprávať...o ľuďoch, o prírode, zážitkoch: v triede, v škole, pri vzájomných stretnutiach, predstavím krásu tejto krajiny a možnosti turistiky.“

„Na Slovensku som prvýkrát, som šťastná, že som aspoň trochu poznala doteraz neznámú zem i ľudí, neviem nájsť vhodné slová, aby som to vyjadrila. Bolo to super.“

„Ja urobím ešte viac. O Slovensku budem písať do novín, hovoriť a tom priateľom i úradom.“

„Už som poslala pohľadnicu do Videbaeku a s radosťou oznámila, že celú veľkú skupinu čakajú v Závažnej Porube na budúci rok v máji. Bude to krásne stretnutie s priateľmi a ďalšie poznávanie ľudí i pamätihodností Slovenska.“

„Slovensko je krásny kus zeme, žijú tu dobrí ľudia. Všetko je tu pekné a dobré, aj pivo...len to všetko treba ponúknuť a vedieť lepšie zužitkovať.“

Celkom na záver sa rozhovorila šéfica delegácie Birte T. Ahle: „Na Slovensku som v poradí tretí raz. Vždy je čo pozeráť, zakaždým niečo nové, príťažlivé, zaujímavé, hodnotné... Sme hrdí, že naše kontakty pretrvávajú a predpokladáme, že sa budú rozširovať. Chceme vytvoriť také podmienky vzájomného poznávania, aby sa aktivitou našej organizácie, na poli športu a kultúry, stretávalo čo najviac ľudí. A to prízvukujem: nielen tí, čo nato majú.“

Dušan Migaľa

Slovensko očami Dánov	S	storkøst	great	úžasná
	L	landskab	landscape	trajina
	O	oplevelser	experiences	zážitky
	D	venskab	friendship	priateľstvo
	A	avis	newspaper	noviny
	K	kontinuerligt	to be continued	pokračovanie
	I	informationer	information	informácie
	E	Europa	Europe	Európa
	T	Tatra	Tatra	Tatry

DGI VESTJYLLAND 75 ÅR

Birte T. Ahle

Lise Jørgensen

Maria Bastian

Ole Jørgensen

Jona Hoj

Peter Ahle - Larsen

Rozhovor s profesorom

**Prof. Ing. arch.
PETER NAHÁLKA,
CSc.**

nar. 7.1.1925
v Závažnej Porube
1959-1960 – docent
na Fakulte arch.
a poz. stavieb
1963-1966 dekan
Stavebnej fakulty

Pán profesor, ako sa cítite na prahu ôsmeho desaťročia?

„Osemdesiatku som oslávil 7. januára 2005. Bol som v rozpakoch pozývať na svoju oslavu už dosť širokú našu rodinku, mojich dlhoročných priateľov (Klub seniorov), blízkych bývalých spolupracovníkov aj zástupcov našich študentov. V klube Stavebnej fakulty STU sa nás zišlo cez 50 - mladých, stredný vek aj nás „seniorov“. Manžel našej milej zubárky má s kamarátmi kapelu (má meno Nebantuj) - husle, basa, cimbal aj fujara, poznajú a pekne hrajú všetky moje obľúbené pesničky. Synovia Peťko a Paľko a dcérka Svetlanka mi na melódiu mojej mamky „A keď som ja pri murároch robila...“ zveršovali vstupnú oslavnú pieseň a krásne ju zaspievali. S vnučkami (je ich päť) som až do vyčerpania musel tancovať. Gratulanti k osemdesiatke prichádzali aj k nám domov ešte 2-3 týždne. Prišla ma pozrieť aj naša obvodná lekárka, keď ma pri tom vyšetrila, poslala ma k rôznym špecialistom. Všetci našli dáke nedostatky a ich komentár: „úmerne veku“. Teda aj na vašu otázku sa hodí, že sa cítim úmerne tej osemdesiatke.“

Je v Závažnej Porube niečo, čo vás viedlo k štúdiu architektúry?

„Určite je! Niečo som už na túto tému v Porubských novinách napísal. Murárske remeslo bolo v Porube na prvom mieste. Keď sa Porubianke narodil synček, vraj ho babica ťapla po zadočku kelňou - hneď sa nadýchol a zvrešťal. Ja som bol u nás piate - najmladšie dieťa. Otec aj mamka niekoľko sezón budovali Pešť. Najstarší brat Jano bol murársky majster, brat Maroš, tiež murár, staval mosty, cesty i priehrady, sestra Hana nosila maltu vo Smokovci, len Marka bola krajčírka, ale jej manžel Adam Beťko bol tiež murár. Keď som zmaturoval na gymnáziu v Mikuláši, celkom prirodzene som sa prihlásil na stavebnú fakultu. Tam práve v tom roku (zásluhou prof. arch. Belluša) vznikol odbor architektúry a pozemného staviteľstva. Keby ste boli na mojom mieste, nevybrali by ste si tento smer?“

V čom vidíte osobitosť Závažnej Poruby?

„Územné plány vidieckych sídiel boli dlhé roky mojou odbornou náplňou. Bol som asistentom aj vedeckým aspirantom u prof. Hrušku na Katedre urbanizmu. Robili sme analýzu obcí troch okresov východného Slovenska a návrhy ich modernizácie. Dôsledky výrazného rastu priemyselných závodov v Ostrave, Košiciach i Bratislave na ich prímestské zóny. S prof. Svetlíkom (z Hýb) a študentmi naj-

vyššieho ročníka v súvislosti s výstavbou vodného diela pri Liptovskej Mare sme navrhovali presídlenie obyvateľov zaplavených obcí do nových častí dedín Liptova. Bola v tom aj naša rodná obec Závažná Poruba. Mala vtedy jednu hlavnú ulicu, popri nej tiekol potok, na obe strany boli kolmo jednotraktové rodinné domky, drevené i murované, v uličkách bolo za sebou niekoľko domčekov, vzadu boli hospodárske budovy - maštale a humná. Vo svahu za humnami boli záhradky s trávou, sem-tam ovocné stromy. Navrhli sme vytvoriť nové stavebné parcely pri vstupe do obce - bývalé kapustníská (z toho prezývka „Kapusnári“) a pozdĺž celej obce - na rovných poliach na západnej a sčasti (Pod Hrádkom) aj na východnej strane obce. Tým sa ozdravil prehustený stred obce a rozšírila sa verejná vybavenosť. Tým sa osobitosť našej obce neporušila a úroveň života sa podstatne zlepšila!“

Detstvo nosíme v srdci po celý život. Aká je vaša najkrajšia spomienka z detstva?

„Spomienky sú adekvátne našim rovesníkom z Poruby. Do roku 1939 sme bývali v dreveničke, mala jednu prednú izbu - plnú postelí, pred ňou pitvor, v ňom aj sporák, v ňom pec na chlieb. Od potoka k domku bol rovný priestor, tam sme s handrovou loptou hrávali chlapci futbal - brámkou boli dvere do pivnice... Okolo Všetich svätých sa murárom končila sezóna, ocko potom sedávali na stolčeku v izbe a zo súkna šili kapce. Keď boli kapce hotové, išli sme ich so sestrou Markou zaniest majiteľom, aj do Ilanova, vždy sa nám pri tom niečo dobré dostalo. Keď som dačo vyviedol, pretiahli ma ocko lápsikom. To trvalo len do mojich šiestich rokov. Pri stavbe transformátora v Okoličnom ocko padli z lešenia, vážne sa pri tom zranili a 5. apríla 1931 zomreli. Bol to práve Veľký piatok. Bolo po veľkonočnej kúpačke! V prvej a druhej triede základnej školy nás učila pani učiteľka Jašková. Bola chorľavá, ale paličku v ruke udržala a „štipky“ dobre pálili. Potom prišiel pán učiteľ Vaško, dbal na počty, čo mi vyhovovalo, aj pri prijímačej skúške na gymnázium mi výsledky z matematiky pomohli. Od kvinty som bol na reálnej vetve a dobré výsledky z matematiky, deskriptívy, chémie i fyziky sa kladne hodnotili. Keď mala Božka Jurečková na učiteľáku v 3. ročníku z matiky reparát, cez prázdniny som ju doučoval, dobre jej to dopadlo a asi o tri roky sa stala mojou manželkou! Ešte jednu radosť z detstva - mal som asi 10 rokov, keď bol brat Maroš vojakom, priniesol mi pekný remenný futbal. Ziskal som veľa ďalších kamarátov, s ktorými sme na Lúčičke hrávali futbal.“

Môžete, prosím, čitateľom Porubských novín niečo povedať o vašej práci v Bratislave?

„O rok to bude 60 rokov, ako som prišiel do Bratislavy. Sú to pestré dejiny národa a udalostí vo vývoji človeka. Štyri roky som býval v internáte na Lafranconi. Bývali tam študenti rôznych fakúlt - technici, filozofi, právnici, medicí. Boli tam výborné podmienky pre šport - krásna telocvičňa, tenisové kurty, futbalo-

vé ihrisko a na Dunaji všetky vodné športy. (Dnes tam sídli Fakulta telesnej výchovy a športu.) Pre Trať mládeže v roku 1948 sme postavili brigádu - bola jeden mesiac v auguste. Po prázdninách pod vedením medika Dura Kubánku (pochádza z Lipt. Sliachov) sme asi 30-40 začali nacvičovať rôzne druhy odzemkov. Asi o dva roky sa táto skupinka zlúčila so Živenou (tam prevažovali dievčatá) a vznikla Lúčnica. Keď išli na zájazd do USA, ja som práve robil štátnicu a s tancom som prestal (v súbore). Štátne skúšky na fakulte dobre dopadli - vo februári 1951 promovalo 35 inžinierov architektov. Asi 5-6 nás ostalo asistentmi na fakulte. Koncom tohto roku som sa oženil. Božka vtedy učila v Ilave. Asi rok po svadbe sme dostali garsonkový byt na Záhradníckej ulici. Bývali tam väčšinou učitelia Techniky (aj jej rektor - strojár Šišolák). Na Nový rok 1953 sa nám narodil náš prvý synček Peťko. O 20 mesiacov, na 10. výročie povstania aj druhý synček Paľko. Mali sa obaja pekne k svetu. Každé prázdniny sme všetci chodievali do Poruby.

Ešte v tom roku 1954 boli voľby a mňa za mládež a architektov zvolili do ÚNV (Ústredný národný výbor), tam som sa stal najmladším členom rady, mal som na starosti výstavbu a architektúru. Odborných problémov s výstavbou Bratislavy bolo vtedy dosť, prizýval som k ich riešeniu aj spolupracovníkov a študentov fakulty. Koncom roku 1959 sa nám narodila dcérka Svetlanka, dostali sme väčší byt na Palisádach. Tam sme bývali 12 rokov. Svojpomocne sme si postavili radový átriový domček na Haydovej ulici pri Červenom kríži. Pri stavaní domu mi veľmi pomohli blízki príbuzní, najmä Porubania. Dielo sa nám vydarilo a v súťaži o Rodinný dom roku 1972 sme dostali ocenenie. Dodnes sa v ňom pri každej príležitosti schádza 14 členov našej rodiny.

Pri dome máme malú záhradku - v átriu je trávnik, niekoľko ovocných stromkov a asi 15 koreňov viniča, zväčša stolové sorty - jeden „Vavrínek“ sa ťahá po zábradlí balkóna, má krásne strapce, väčšinou stihneme zjesť hneď, keď dozrú. Čo nezmijeme, vylisujeme a vykvasí chutná domáca „zmeska“. Ak pridete, skúsate. Tak iste chápete, že aj v dôchodku mám v Bratislave celkom príjemnú prácu!“

Predstavte oblasť, ktorej ste venovali svoje odborné pôsobenie a tvorivú činnosť.

„Náplň mojej odbornej činnosti som už čiastočne naznačil. Oblasť architektúry a urbanizmu, projekcia, výskum a 40 rokov vysokoškolskej pedagogiky. Založil a viedol som Katedru poľnohospodárskych a priemyselných stavieb, pri nej bol aj výskumný ústav, celkovo 36 pracovníkov. Ministerstvá, výrobné podniky, vedecké a projektové ústavy nás prizývali k spolupráci a zadávali nám na riešenie konkrétne úlohy. Spomeňme napr. Agrokomplex - výstavisko v Nitre. Spracoval som ideový zámer jeho náplne, po schválení v kolégiu ministra (Janovica) sme postupne spracovávali projekty jeho častí...

Veľmi zaujímavý bol výskum disperzovaného (rozptýleného) osídlenia Slovenska - lazy,

kopanice, samoty. V tom čase v nich žilo asi 900-tisíc obyvateľov. Moji spolupracovníci a naši študenti prešli, preskúmali a vyhodnotili všetky lokality, kde postupne budovať centrá ich verejnej vybavenosti, ako modernizovať výrobu aj vidiecku turistiku. Pod mojím vedením sme spracovali projekty rôznych veľkopodnikov pre centrá mechanizácie, konzervárne, agrochémie, ale aj pre živočíšnu výrobu - napr. farma pre výkrm 6000 jahniat v Ponikách, výdojné hospodárstvo pri Senci, veľkokapacitný teľatník pri Pezinku, farma ŠM v L. Mikuláši, farma v Lipt. Kokave, Pribylina, šampusáreň v Seredi. Projekty sa väčšinou realizovali aj vyhodnocovali, žiaľ už mnohé schádzali alebo majú inú náplň. Možno, že tí najmladší z mojich študentov sa naučili tvorivo myslieť v našom fachu a úspešne riešia súčasné požiadavky.“

Ako si spomínate na vašich žiakov - Porubčanov?

„Hneď po mne na stavárine študoval Ludko Bróska, venoval sa najmä statike a roky učil na Vysokéj dopravnej v Žiline. Keď som už ja učil na Fakulte architektúry a pozemného staviteľstva, prišli na fakultu: Vilko Batory, Bohumír Beťko a Edo Galko, dobre si na štúdiu počínali a sú úspešní aj v praxi. Batory je projektant v Žiline, môj synovec Bohuš Beťko je profesorom stavebnej fyziky na Stavebnej fakulte v Bratislave (aj jeho dcéra Zuzka úspešne vyštudovala architektúru a pracuje vo svojom fachu v Bratislave). Z Porubčanov na našej fakulte úspešne vyštudoval aj Michal Šarafín, bol na našej katedre docentom, teraz je profesorom. Janko Beťko tiež u nás vyštudoval a v Porube ho dobre poznáte. Z niektorých rodín u nás študovalo viac členov - Hanka Jurečková (švagriná), vydatá Dovalová, mala u nás dve dcéry - Vladku i Hanku a tiež syna Jurka, všetci úspešne vyštudovali, aj dnes úspešne pracujú - v Trenčíne, Prahe a Prešove. Dvaja synovia Miška Hladkého - kožušníka (bol dobrý futbalista - volali ho Káďa!) Michal a Janko pracujú v Košiciach. Dnes už nebol Janko Bróska - minister - končil u nás popri zamestnaní v roku 1965, mal výborné výsledky, jeho syn Janko robil diplomovku v mojom ateliéri, bola tam aj spolužiačka Darinka - stali sa manželmi, majú detičky a úspešne vo fachu pracujú. Nemôžem zabudnúť na Baránikovcov - Laco (ináč Kaco) prišiel k nám do denného štúdia po maturite, Janko už starší na diaľkové štúdium. V Porube ich dobre poznáte, aj ja na ich štúdium milo spomínam. Podobne u nás diaľkovo študoval Ludo Batic (nedávno ho odprevadili na poslednej ceste), jeho syn Vlado končil v mojom ateliéri, mal vždy dosť nápadov, výtvarne zaujímavých - úspešne skončil, dnes je tu už aj jeho syn Vladko... (ja už neučím, tak moc o ňom neviem). Nech mi prepáčia tí, ktorých som nespomenul, je toho priveľa na starú hlavu.“

Čo si najviac na živote vážite?

„Snáď sa to dá vyčítať z predchádzajúcich mojich stanovísk. Ešte by som zdôraznil, že si vážim úprimných priateľov, vážim si veselú myseľ a životný optimizmus. Vysoko si vážim

pekne vzťahy v rodine, úctu k starším, práve tak ako rešpektovať záujmy mladých. Vážim si usilovnosť v práci, nemám rád darebákov ani zlodejov a rôznych nacionálnych a náboženských fanatikov, nech sú akejkolvek rasy. Zdá sa, že mám šťastie, že som v živote stretal a stretám doteraz mnohých ľudí mojej krvnej skupiny.“

V tomto roku si pripomíname stovku porubského ochotníckeho divadla. V čom vidíte duchovné dedičstvo tohto výročia?

„Zúčastnil som sa osláv ochotníckeho divadla v našej obci pred desiatimi rokmi. Možno sa v niečom budem opakovať v mojich spomienkach na túto vysoko kultúrnu činnosť, ktorá si zaslúži najvyššiu úctu! Snáď dá niekto dokopy ucelenú kroniku ochotníckeho divadla v Z. Porube. Som rád, že v našej rodinke bola táto činnosť dobre zastúpená. Už náš ocko, ešte ako mládenec hrali v hre Kamenný chodník - bolo to dolu v „kaštieli“, kulisý i oponu si robili z vrčie. Ja nikdy nezabudnem na Bačovu ženu. Sestra Hana tam hrala starú mamu, jedno z jej vnúčat - prváčika Ondrejka som stvárnil ja. Môj nevlastný otec - bača Mišo, keď sa vracal z mesta, doniesol mi rožtek. Baču hral Miloš Čunga, rožok bol ozajstný aj moja radosť z neho. Hralo sa to v krčme u Herza, hra bola veľmi vydaná, na súťaž v Martine získala druhú cenu. Sestra dostala pozvanie pôsobiť v divadle v Bratislave, mamka ju tam však nepustili.

Aj sestra Marka sa hlboko zapísala do dejín porubského ochotníctva. Doteraz si ja najviac spomínam na hru Svetlo jeho očí... Slepý mladý človek - hral ho Mišo Šarafín (Pavkovi), Svetlanu - jeho opatrovatelku naša Marka, zaľúbil sa do nej nielen ten slepec, ale snáď celé hľadisko. Aj naša jediná dcérka má meno Svetlana. Ja, ako gymnazista, v hre Smrť Ďurka Langsfelda som hral jedného zo študentov, čo z bojiska doniesli raneného národovca (studiosus medicus). Z roka na rok úloh pribúdalo. V Revízorovi som Jankovi Agnetovi robil sluhu Jozefa, dosť dlho po predstavení ma v Porube volali Jozefkom... V Tanci nad plačom som hral opitého básnika, v hre Ktosi je za dverami Dr. Gazdu, ktorému nedajú za ženu jeho milovanú, na ulici ho zrazí auto - a ďalšie dve dejstvá stojí za dverami a šepká „Daniela...“.

Ako vysokoškooláci sme s Milanom Rúfusom chodievali na každú premiéru do Novej scény. Obľúbila si nás herečka i režisérka Magda Lokvencová (Husákova manželka), aj keď bolo vypredané, pustila nás sedieť na schodoch balkóna, po predstavení nám pani Magda dala pár exemplárov - text tejto hry. Starý pán Rúfus alebo Janko Agnet hru obsadili ochotníkmi z Poruby, aj nám sa vždy ušla dáka rola, cez prázdniny pred Vianocami sme to nacvičili a na Štefana večer bola premiéra. Silvester sme tiež trávili na javisku Kultúrneho domu. Na programe boli jednoaktkové veselohry a neskôr aj veselé kuplety, ktoré vtípne hodnotili utekajúci rok v Závažnej Porube. Žiaľ, v Kultúrnom dome vznikla kinosála, v domácnostiach pribudli televízory a neko-nečne nevкусné telenovely vytlačili aj z Po-

ruby vysokú ochotnícku kultúru. Prepáčte, ak nemám pravdu, už domov málo chodím.“

Nemennou hodnotou je rodina. V čom tkvie jej tajomstvo?

„Pred tromi rokmi sme v sobášnej sieni Zichyho paláca v Bratislave oslavovali „Zlatú svadbu“. Bolo to nádherné. Súbor Tempus, v ktorom roky spieva náš syn Paľko, nás vítal krásnymi zborovými piesňami. Matrikárika a člen rady mesta mali príhovor a zapísali nás do kroniky. K slávnostnému stolu priviedol Boženku vnúčik Peťko (20), mňa vnučka Elka (18). Moju pesničku Povedzte mojej materi zaspievali traja vynikajúci sólisti aj riaditeľ Filharmónie (naši kamaráti). Celkovo bolo v sobášnej sieni cez 50 hostí. Len pre porovnanie - pred 50 rokmi sme mali cirkevný sobáš spolu s Hankou a Vladom Dovalom a na hostine po obrade nás bolo spolu 13, no nebolo to nešťastné číslo, obe manželstvá sa držia a majú po tri deti, obe! Nemáme nijaký recept na hodnotnú rodinu. Myslíme si, že má prevažovať vzájomná láska, úcta a porozumenie. Aj v tomto pozdnom veku som šťastný, ak Božku niečím poteším (k sviatku jej napíšem pár veršikov, prípadne jej rodine či kamarátkam, ona sa z nich prvá poteší!), ja som rád, keď je veselá a spokojná. Deti mali v našom domku každé svoju izbu (asi 12 m²), už počas vysokoškolských štúdií si našli svoje lásky. Občas nám ich priviedli, my sme im do ich vzťahov nezvykli „múdro“ zasahovať. Pomohli sme, ak nás o niečo požiadali, ale nebolo toho veľa! Po svadbe sa ubytovali u nás, tu sa im narodili aj prvé deti, kým nedostali vlastné byty, bývali u nás. Nevesty aj zaťko zapadli do rodiny, máme šesť vnúčat (jeden chlapec), najstaršia má 26, najmladšia 18 rokov. Všetci chodia k nám radi už aj s kamarátmi. Vždy býva veselo! Možno, že je dobre, keď je rodina aj trojgeneračná, len keď je v nej pochopenie a vzájomná láska!“

Dlhšiu dobu žijete v Bratislave. Ako vnímate dnešnú Z. Porubu?

„Prepáčte mi, ale z Poruby som už preč cez pol storočia, súčasnú generáciu Porubčanov už ani nepoznám. Z mojej rodiny, žiaľ, už niet v Porube nikoho. Iba hroby na cintoríne, tam vždy smerujú moje kroky. Všetky domy poznám (aj na obraze nad mojou posteľou mám časť Hlavnej ulice), ale ich obyvateľov veru nie. Ešte že sa drží švagor Jano Jurečka s manželkou Ludkou, ich rodina nás vždy rada prijme. Potešia sa nám tiež Magduška a Jarko Il'janovský (Hrubký) aj Majerníkovci - Milko s Darkou, Vretenárovci (Marka aj syn Dušan), Orvošovci u Beťkov aj Vlado Piatka nás rád obslúži. Možno je aj viac Porubčanov, ktorí by nás radi prijali, ale prideme vždy tak naskrátko! Škoda!“

Môžete prezradiť vaše nesplnené túžby a želania?

„Ako malý chlapec som bol dosť okruhlý, keď sa ma niekto spýtal, kto som a čím budem, odvetil som: „Peter Nahálka, po peci sa valká a budem richtárom.“ Zrejme už vtedy som mal zmysel pre vtíp. Doteraz som už nestučnel, ale richtárom som mohol byť dokon-

ca v Bratislave - ponuku som odmietol, radšej som ostal dekanom Stavebnej fakulty. Tých želaní nemám ani dnes veľa, snáď len aby som svojimi stareckými názormi nepohoršil vás, redakciu Porubských novín ani vašich milých čitateľov.“

Pán profesor, patríte k čitateľom Porubských novín. Čo podľa vás v nich chýba?

„Žiaľ, k vašim novinám sa dostávam len sporadicky. (Hanka Mikulášová, neterka, by mi ich snáď mohla posilať pravidelne?) Mám niektoré čísla, kde dávate priestor Porubänom - roztrateným po Slovensku i v zahraničí. To vítam. Celkové zameranie vašich novín by podľa mňa mohlo byť optimistickjšie. Tón najčastejšie udáva úvodná báseň Milana Rúfusa, v podobnom štýle, na amatérskej úrovni, sú básne E. Kováča, tento tón vysoko hodnotí Sonička B., no a samozrejme odbornými kázňami pán farár Pavlík. Takémuto vážnemu zbožnému tónu nemôžu nepodľahnúť aj vaši stáli prispievatelia a prispievateľky. O našich zosnulých píšete ako väčšina novín o nebožtíkovi Svätom otcovi... Aj napriek týmto štipľavým pripomienkam (radšej ich neuverejňujte, je to len pre vás) si vašu prácu vysoko vážim. Poznám to z vlastnej skúsenosti - sám som bol predsedom redakčnej rady Projektu, dcérka je už roky zástupkyňou šéfredaktora SME, aj vnučka študuje žurnalistiku. Želám vám aj naďalej samé úspechy!“

Keby ste boli všemohúci, čo by ste darovali svojej obci?

„Ťažká otázka, pán Migala. Hádám ste pobadali, že na všemohúcnosť človeka moc neverím, možno by sa dnes takí v politike našli, ja im neverím. Porube by som rád daroval nejaké pekné jazero, možno aj s teplou vodou. Ako deti sme si na Lašteku v lete stavali hatanice, tam sme sa kúpali (Do Jána bolo cez Dubec prídaleko.) Váh je okolo Okoličného príliš dravý a skoro vždy studený, moc sa tam plávať nedalo! V Bratislave či pri mori sme sa museli dočkáť plávať. Moja Božka ma skoro utopila, keď som ju pri Terste chcel naučiť plávať - doteraz sa vody nad kolená bojím! Zato synovia ako dorastenci boli majstrami Slovenska v polohovej štafete.“

Ako často a s akými pocitmi sa vraciate do Z. Poruby?

„Do Poruby chodím veľmi rád, ale, žiaľ, zväčša už len v Pamiatku zosnulých. Do Mikuláša prideme vlakom, na stanici nás zvyčajne čaká Zuzka Páricková - jej syn Janko alebo Julko, oni nás prevezú, kde treba. Túto službu nám rád robí aj Paľko Bobák, môj bývalý výborný žiak aj aspirant. Nevie ani popísať, ako sa cítim, keď sa veziem cestou do Poruby! Čo som sa len cez tie roky tam nachodil! Peši či bicyklom. No peši sme viac chodievali cez pole - popri vrbke, cez Iľanovský i Ploštínsky chotár. Zväčša som celou cestou bežal, potom som pretekával 1500 aj 3000 metrov. Spomínam na partu chlapcov aj pekných porubských dievčat, čo sme spolu tiahli. Najmä cestou zo školy domov bývalo veselo! V lete i v jeseni mi už ráno povedali

mamka, kde budú v Luhách okopávať alebo kopať, vezmú aj pre mňa motyku alebo kosu. Tak som vždy prišiel ku nim, pokosil som úvrate či breh okolo kanála. Veľké prázdniny sa tiež vždy začínali kosením lúk na Pištovskom až po Dubec. (Takto aj tu v záhradke pri našom dome voláme vršok na jej konci.) V snoch a v krásnych spomienkach sme aj s Boženkou hádam každý deň v našej rodnej Závažnej Porube!“

Kto vám je z Porubänov najbližší, koho si najviac vážite, uznávate?

„Takúto kvalifikáciu Porubänov som si ešte nikdy neurobil. Ak som mohol niekomu z rodákov v čomkoľvek pomôcť, rád som to urobil, či išlo o ministra, richtára, rodinu, kamaráta či bežného nášho rodáka. Dosť blízko mám s Milanom Rúfusom, Lacom Šúlekom, Bohušom Beťkom aj s nebohým Janom a Miškom Bróskom a švagrom Miškom Jurečkom. Rád som, keď nás príde navštíviť Tomáš Miro Niňaj - má tu syna Petka, tiež Elena Vadovicová má tu bratov Bohuša a Laca Kováča. Elena a moja Božka boli už ako dievčatká kamarátky, keď sa zídu, vždy majú čo spomínať a spolu ponavštevujú všetky Porubianky, čo tu bývajú: napr. Ivanovičovú Božku a jej sestry (Jurečkové od „Kosiřov“), tiež Martu Buchancovú, rod. Švecovú - otec bol mlynár i stolár v Porube. Chodieval k nám aj Bohuš Záboj Kulhavý (venoval mi pekný obraz), športový redaktor Ivan Niňaj, Bohuš Šefčík - maliar (už nebohý) a jeho žena Božka. Všetci sa vo svojom zameraní veľmi dobre zapísali, aj keď sa o nich toľko nepísalo, v mojich očiach sú v najvyššom stupni hodnotenia!“

Dlhé roky ste pôsobili ako vysokoškolský učiteľ. Čo si myslíte o dnešných študentoch?

„Ak máme na mysli vysokoškolákov, dosť sa toho zmenilo! Občas ma moji bývalí asistenti, dnes docenti i profesori prizývajú ako oponenta diplomovky, doktorandskej, docentskej či výskumnej práce. Nie som vždy nadšený, značnú časť robia za nich počítače! Študenti dávajú často prednosť akejkoľvek zárobkovej činnosti pred prednáškami a cvičeniami. Prázdniny v zahraničí, najmä v USA, pripravujú dlho predtým, odchádzajú čím skôr a vrátia sa vždy neskôr, ako treba. Nedbajú, že neporobili skúšky, pokojne opakujú ročník, niekedy aj dva. Hlavne, že si pri umývaní riadu v podniku zarobili nejaké doláre a domov si možno doviezli moderný horský bicykel! Na našej fakulte ostal učiť syn Paľko. Ani my sme nemali vysoké platy, ale dalo sa z nich slušnejšie existovať ako z tých dnešných. Terajší minister i vláda sa chváli, ako im pridáva, ale výsledok je nulový! Niekoľkí kolegovia majú projekčnú firmu, v ťažkej konkurencii sa bez úplatkov ťažko nájde robota, ale dane sa odvádzať musia! Tak aj teraz je vo vláde hlavný problém, koľko majú študenti platiť. Vzťah ku kvalite vzdelávania je len prázdna fráza!“

Stretli sme sa pri Svetovom stretnutí Slovákov, pri okrúhlym výročí obce... Majú takéto podujatia v dnešnom uponáhľanom svete svoje opodstatnenie?

„Určite som za vzájomné stretávanie, aj medzinárodné, veď to má byť jedna z najväčších výhod Európskej únie! Ja som bol v roku 1956 na kongrese UIA (Medzinárodný zväz architektov), sekcia mladých architektov v Paríži. Tyždeň som čakal na víza v Prahe. V Paríži trval kongres tri týždne, najprv som tam bol jediným delegátom „spoza opony“, pripravil som výstavku našej vtedajšej architektúry, pomáhali mi pri tom Francúzi, Švéd, Belgičania, dosť sa so mnou skamarátili. Po týždni prišla aj delegácia Rusov, viedol ich profesor Bunin, asistent Nadjarnych, tiež bol o niekoľko rokov dekanom fakulty architektúry v Moskve, aj neskôr sme sa navštívili. Podobný kongres UIA bol v roku 1959 v Moskve, delegátov prijal v Kremli N. S. Chruščov, bola to veľká paráda! Po kongrese sa naša menšia skupinka delegátov dostala do Gruzínska. Tiež sa o nás výborne starali - pozval nás „tomada“ - prípitok zapil vínom z kravského rohu. Boli to medzinárodné stretnutia na odborné témy, no vždy podnietili aj osobné priateľstvá. Úplne pravidelne sme sa stretávali učitelia a študenti sesterských kateder z Prahy, Brna a Bratislavy, ale aj z Drážďan a Weimaru, tiež z Poľska a z Maďarska. Tu sme sa stretávali často aj spolu s manželkou. Na kongrese v Holandsku bola so mnou aj Boženka. Na záverečné posedenie prišli s nami aj Postmovci - Frans a Hanka Baránička - celá sála spievala s nami Tancuj, tancuj, vykrúcaj...!

Nemusí to byť len odborná problematika, vitam každý kultúrny či lokálpatriotický námet, možno v tomto uponáhľanom svete jeho význam stúpa!“

Ako komunikuje porubská „hrštka“ v Bratislave?

„Žiaľ, už sa menej sťkame, ako pred 20-30 rokmi. Vtedy sme sa schádzali v Klube novínárov - v strede mesta. Evidovaných členov nás bolo 44. Za richtárku demokraticky zvolili moju manželku Božku. Obetavo to zvládala! Ivan Niňaj, Laco Šúlek aj Ján Valent (Bubeň), Bohuš Ševčík - výtvarník, Bohuš Záboj Kulhavý, Bróskovci aj deti Petra Mikuláša (Bežkoví), občas bol aj M. Rúfus. Cez fašiangy býval v PKO ples Liptákov, aj tam sme mávali svoje stoly. Boli to pekné časy!“

Naozaj ste z Poruby nikdy neodišli?

„Snáď všetko, čo som na vaše predchádzajúce otázky odpovedal, to potvrdzuje... My sme s Boženkou obaja z Poruby. Občas nám nevie prísť na rozum, či je kto syn, odkiaľ je jeho manželka, no o chvíľu to niektorému z nás zapáli! Aj vaše noviny nám občas pomôžu cítiť sa v Porube doma. Na Podbanskom máme malú chatku, naše deti aj vnúčatá sa tam veľmi dobre cítia. Ak môžu, navštívia aj Porubu, sú to nadšení Liptáci.“

Ďakujem, že ste si na mňa spomenuli! Prepáčte, ak som bol niekde rozvláchny, za tých 80 rokov sa toho nazbieralo! Ešte raz Vám všetkým i našej Porube prajem veľa úspechov.

Pán profesor, ďakujem za rozhovor.

Dušan Migala,
šéfredaktor Porubských novín

CIRKEVNÁ RUBRIKA

Bohoslužobný život zboru

Uplynulé obdobie troch mesiacov bolo pomerne „kľudné“. Za zmienku však stojí spomenutí 25. marec – Veľký piatok, kedy sme si po 3 rokoch v rámci Služieb Božích nanovo zopakovali a vypočuli Pašie doplnené spevom Okresného učiteľského spevokolu TATRAN. Týchto Pašii sa zúčastnili aj „cezpofní“ a „inoveriaci“ 15. mája na 1. slávnosť Svätodušnú. Služby Božie odbavila seniorálna kaplánka Emília Mihočová, keďže brat farár bol služobne odcestovaný. Týchto Služieb Božích sa zúčastnil aj brat biskup VD I. Mišina s manželkou.

5. júna nám Službami Božími poslužil brat senior Vladimír Ferenčík, keďže brat farár mal v zastupujúcom zbere Smrečany konfirmáciu.

26. júna vás pozývame na konfirmáciu dietok nášho cirkevného zboru. Konfirmovaných bude 5 konfirmandov. Naši konfirmandi sa zúčastnili spoločného stretnutia v Batizovciach s konfirmandmi Lipt. Ondreja a Smrečian, kde nás reprezentovali veľmi statočne a vypočuli sme si na ich adresu len chvály. Aj oni touto cestou ďakujú cirkevnému zboru, že im finančne pomohol aby sa mohli zúčastniť tohto sústredujúceho. Pri tejto príležitosti chceme zároveň poďakovať tým, ktorí pred 50 rokmi boli pri konfirmácii. Srdečne ich aj touto cestou pozývame. Služby Božie sa začnú už o pol 10. hod.

Potrebné je spomenúť zvýšenú aktivitu nášho spevokolu. Začiatkom mája vystupoval v Dome kultúry pri spomienke na Jura Janošku a J. Tranovského,

• Pohľad na chrámové spoločenstvo vo Veľký piatok

• Pašie v podaní Okresného učiteľského spevokolu TATRAN. Dirigent: E. Raši

Slovom Božím a modlitbou si dali požeňať svoje manželstvo:

- Radoslav Jančuš a Miroslava Tomčíková
 - Vladimír Drengubiak a Veronika Pilná
- „Čo Boh spojil, to človek nerozlučuje!“

V nádeji vzkriesenia sme sa v uplynulom období rozlúčili s týmito našimi blízkymi:

- Máriou Kováčovou rod. Piatkovou – 82 ročnou
 - Máriou Jurečkovou rod. Hettešovou – 70 ročnou.
- „Blahoslavení sú všetci, ktorí v Pánu umierajú.“

V uplynulom období sme krstili:

- Adama Gabryša a Alexa Kráľa
- „Kto uverí a pokrstí sa, bude spasený.“

• Mgr. D. Fiačanová priblížila život a dielo dr. J. Janošku ako kňaza a biskupa ECAV, politika, novinára, manžela a otca rodiny. Výstižne vykreslila profil Janoškovie rodiny v službách ev. cirkvi a slovenského národa

ktoré iniciovalo Evanjelické gymnázium s pani riaditeľkou Dr. Soňou Barániovou. Zúčastnili sa ho hostia z Trnavy z Česka a Tešina z Poľska.

Spevokol účinkoval aj pri prednáške o J. Janoškovi, ktorú pripravila Matica slovenská spolu s cirkevným zborom Záv. Poruba. Prednášku mala naša rodáčka Danka Fiačanová.

Poslednú májovú nedeľu sa náš spevokol zúčastnil stretnutia spevokolov Liptova v Liptovskom Jáne, kde zanechal veľmi dobrý ohlas.

5. júna FIDELITAS vystupoval z príležitosti konfirmácie v Smrečanoch.

Najbližšie by mal náš spevokol spievať koncom mesiaca na Službách Božích v Liptovskom Jáne pri otvorení Synody 2005. A samozrejme pri našej konfirmácii.

Niekoľko informácií o práci brata farára. V dňoch 13. – 15. mája sa zúčastnil so študentmi a pedagógmi Evanj. cir. gymnázia v Lipt. Mikuláš poznávacieho a kontaktného stretnutia vo Wittenbergu, v meste, kde náš reformátor Dr. Martin Luther priblížil povestných 95 výpovedí. V najbližšom čísle Porubských novín o tomto pobyte uverejníme viac informácií. V dňoch 17. – 19. júna sa zúčastní ako delegát nášho Liptovskooravského seniorátu tzv. stretnutia národov v Prahe – Pozvanie k nádeji. Ide

o stretnutie šiestich zemí: Česko, Slovensko, Poľsko, Maďarsko, Rakúsko a Nemecko.

V dňoch 22. – 24. júna sa zúčastní ako delegát nášho seniorátu Synody 2005. Táto Synoda bude tohto roku v Lipt. Jáne.

25. júna o 19. hod. bude v Závažnej Porube spievať Spevácky zbor slovenských učiteľov. Tento spevokol patrí nesporne k slovenskej, ale aj k európskej špičke. Včas budete informovaní, kde sa bude spievať – či v kostole, alebo kultúrnom dome.

Nakoniec Vás všetkých pozývame na Evanjelický festival. Tentokrát je to pre nás veľmi výhodné, lebo bude v Ružomberku. Festival sa dotýka všetkých kategórií, mladých aj starých, športovcov aj nepohyblivých, či málo sa pohybujúcich. Zlatým klincom festivalu bude nešťastný futbalový zápas medzi farármi Východného a Západného distriktu. Náš distrikt bude reprezentovať náš brat farár, ktorý nastúpi v bránke. Festival sa koná 30. a 31. júla 2005.

A úplne na záver pozývame všetkých žiakov, pedagógov a pracovníkov školstva na tradičné ukončenie školského roku na Služby Božie s tradičným požeňaním pri oltári.

Milosť nášho Pána Ježiša Krista, láska Božia, dar a účasť Ducha Svätého so všetkými Vami. Amen

Predsedníctvo cirkevného zboru
Závažná Poruba

• Fidelitas účinkuje pod taktovkou ThMgr. Vladimíra Pavlíka (19. 5. 2005) -foto dm-

Prvé sväté prijímanie

Nedeľa 22. mája bola pre väčšinu z nás ako každá iná. No pre tých, ktorí boli na sv. omši vo farskom kostole v Okoličnom bola iná – slávnosť. A pre 31 rodín, ktorým deti po prvýkrát prijímali Eucharistiu, bola mimoriadne radostná. Z našej obce túto krásnu atmosféru prežívali štyri rodiny. K prvému sv. prijímaniu pristúpili: Simonka Kurajdová, Nikola Madarásová, Erik Macko a Marek Tkáč. Všetkým blahoželáme a prajeme, aby vyrastali pre radosť svojim rodičom a nám všetkým.

• Zľava: S. Kurajdová, E. Macko, N. Madarásová, M. Tkáč na fotografii chýba.

Púť do Krakova

Posledná aprílová sobota nás prekvapila pekným a teplým počasím. Tento nádherný deň bol mimoriadny aj pre 15-tisíc pútnikov zo Slovenska, ktorí sa autobusom vydali na Prvú púť Slovákov do Baziliky Božieho milosrdenstva v Krakove-Lagiewnikoch. Tu žila i zomrela sv. Faustina Kowalská, ktorá počas trinástich rokov mala videnia Pána Ježiša. Žiadal ju, aby hovorila svetu o nekonečnom Božom milosrdenstve. Svätýňu Božieho milosrdenstva vysvätil Svätý Otec Ján Pavol II. pred tromi rokmi a sestru Faustínu Kowalskú vyhlásil za svätú v roku 200. Obraz Božieho milosrdenstva visí takmer v každom katolíckom kostole.

Tento krásnej duchovnej akcie sa zúčastnili aj pútnici z farnosti Okoličné.

Na Deň matiek pozdravili deti z miestnej ZŠ všetky mamičky prítomné v kaplnke krátkym programom, slovom i spevom.

Hedviga Šarafinová

Z truhlíc starých materií

Podľa plánu má naša Jednota dôchodcov nainštalovať výstavu. Výstavu? Ale akú?

Chceme nainštalovať takú, aby sme na nej ukázali veľkosť umu, šikovnosť rúk, zmysel pre krásu našich starých otcov a mám. Ukázať niečo z toho, čo patrí do užšej regionálnej kultúry, ľudovému umeniu – k folklóru. Čo znamená slovo FOLKLÓR – folklóre – znamená vytvorené ľudom. Čiže všetko, čo vytvoril ľud. Nielen duchovnú kultúru (piesne, hudba, zvykoslovie, tanec), ale aj hmotnú kultúru, čiže aj to, čo človeka obklopovalo, a v akom prostredí žil, ako si zestetičnil svoje pracovné prostredie, bývanie, pracovné náradie, odev a pod..

Vzhľadom na to, že súčasná uponáhľaná doba mnohé veci, mnohé predmety odsúva už do zabudnutia, alebo ich úplne likviduje, konáme tak v minúte 12-ej. Chceme sa aspoň na chvíľu zastaviť a zamyslieť sa nad otázkami:

Je ľudové umenie aktuálne aj dnes? Vyhovuje vkusu súčasných ľudí? Čím chceme byť svojí vo veľkom svete súčasnej Európy? Čím chceme dokázať svoju identitu? Ak naša snaha k usporiadaniu výstavy viedla odpoveďami na tieto otázky a priviedla k nim aj návštevníkov výstavy, tak naša snaha nebola márna.

Členky Jednoty dôchodcov sa s veľkým elánom pustili do zberu a potom do „zôsypu“ rôznych starožitností z všakovakých materiálov: textíl, drevo, kov... a pod. Bolo treba prehľadať nielen truhlice, ale aj pôjdy, komory, humná a pod.. Toto množstvo sa muselo roztriediť, poukladať a ešte k tomu popísať aj názvy jednotlivých exponátov. Keďže sa exponáty vyberali zo starých šuplodní, aj ich pomenovania museli byť rovnako zo slovníka dávnominulého. V ňom sme vyhrabali slová ako: kumhár, merticheľ, šufľa, bigľajz, terefer, ľapša, vigan, vizitka, dbanka, fertyška, havan, čepiec a podobné slová, ktoré patria už len medzi archaizmy a predsa môžu obohatiť slovník aj tým dnešným ľudom.

Exponátov sa zozbieralo neúrekom:

- 176 z textilu
- 77 z dreva
- 48 z kovu a keramiky
- 36 zo skla a porcelánu.

Všetkého spolu až 337 exponátov.

22. apríla nadišiel deň „D“, kedy sa konala vernisáž výstavy a začalo sa aj I. kolo „Školy tanca“.

Už prvý deň výstavy ukázal, že dielo sa podarilo. Na vernisáž výstavy okrem mála domácich divákov, lebo platí (nikto doma nie je prorokom), prišli 3 z Lipt. Jána, 23 zo Žiaru a Smrečian, 4 z Ploština, 4 z Lipt. Mikuláša. Ako na nich výstava zapôsobila, dokázali zapísanými slovami do kroniky. V prvý deň sa uskutočnila aj „Škola tanca“, ktorej organizátorom bolo Liptovské osvetové stredisko pod vedením Miroslavy Palanovej a Márii Palasthyovej v interpretácii členov FS Váh a DFS Ďumbier a FS Poludnica. Po premietnutí videozáznamu „Tancov pre 3. tisícročie“, sa objavili aj tance zo Závažnej Poruby „Čerešnička – na dva kroky“ a „Japančardáš“. Tancovali malí aj veľkí – učili sa. Že detičky ZŠ v Záv. Porube boli učenlivé, dokázali to v programe na Deň matiek, kde obidva tance v choreografii p.uč. Moniky Štrkolcovej už „vyniesli“ úspešne na javisko.

Na záver môžeme bilancovať, že výstavu si prezrelo 260 návštevníkov. Do kroniky nám napísali mnohí aj napr. takéto pekné a povzbudivé slová: „Dakujeme za krásny zážitok. Dakujeme vám všetkým za to, že krásu, ktorú vytvorili naše staré mamy nezanikla a vašou zásluhou ju mohli vidieť aj mladí. Výstava je veľmi pekná. Zachytáva um a cit našich starých materií, ktoré si dokázali spríjemniť svoje chudobné prostredie a vniesť kus radosti a šťastia do svojich rodín“.

Daj Boh šťastia tomu domu, čo sa schádza čelad k nemu.

Ludmila Štrkolcová,
Jednota dôchodcov Záv. Poruba

*Dnes keď sme prvú výstavu tak tou ni
znova ako dávno po desiatrocia, že Záv.
Poruba má veľa materiálov, artefaktov z
mnohých oblastí života. Preto by bolo
potrebne zbierať a dávať, katalogizovať a
niekedy v niektorých priestoroch zriadiť
ZÁVAŽNORUBSKÉ REGIONÁLNE múzeum, čo
bude charakteru a prízvuku. Malo
by veľký význam aj pri rozvoji turistiky
ktorá bude viac a viac expandovať a
záujemom a takisto ľudové tradície.*

22. IV. 2005

T. Miny, Filica

• Z truhlice starých materií

KULTÚRA

Ej, zasadil som, mój zelený

S príchodom jari a Svätodušnými sviatkami je v Závažnej Porube každým rokom spojené stavenie májov. Túto peknú tradíciu už dodržiava len domáca folklórna skupina. V sobotu dňa 14. mája zasadili krojovaní mládenci z Poludnice urasteného mája všetkým slobodným dievčatám pred kultúrnym domom. Nemálo napätých divákov sledovalo, či sa podarí zodvihnúť poriadne vysokého mája. (15 m) Podarilo sa a to na prvý raz. Bodaj by nie, keď pomáhal aj starosta. Potom si folklórnici od radosti nielen zaspievali, ale aj zatancovali. Do tanca sa pridali najmladší, starší i najstarší. A tak vlastne pokračovala, celkom spontánnou formou, porubská škola tanca, a to priamo pred domami. Presne tak, ako to dakedy bývalo zvykom, keď sa stavali máje. A ešte niečo: všetkým odvážnym mládencom, čo sa rozhodnú na budúci rok stavať mája, no majú problémy so slovami známej piesne ponúkame jej text (porubská verzia).

Sadíme, my, máje, čo nám dajú za ne,
pálenky červenej, do krpky hlinenej,
máj, máj, mój zelený,
pred Kováčov sadený.
Hej, máje, máje, nerúbanie,
hej, dievky sa nám nekúpanie,
máj, máj, mój zelený,
pred Kováčov sadený.

Vstavaj, dievča hore, sadíme ti máje,
ak hore nevstaneš, mája nedostaneš,
máj, máj, mój zelený,
pred Kováčov sadený.

Hej, zasadiv, som mój zelený,
hej, u Kováčov na kamení,
máj, máj, mój zelený,
bez koreňov sadený.

Snehulienka a sedem trpaslíkov trochu inak

V Deň ochotníckeho divadla (15. apríla 2005) predstavilo Dovalovské ochotnícke divadlo v Závažnej Porube veselohru Snehulienka a 7 trpaslíkov trochu inak. Divadelnú inscenáciu podľa predlohy W. Disneyho napísali členovia súboru Atak „9“ za spolupráce režisérky L. Števkovej. Bola to hra plná paródie, smiechu a humoru pre mladšiu i staršiu generáciu. Stvárnila prered jednoduchého až naivného dievčatka na dievča modernej doby. Škoda však, že cestu na toto divadelné predstavenie našlo len 30 divákov.

-dm-

Básne

Katarína
Devečková,
rod. Staroňová
**S láskou venu-
jem svojim ma-
lým vnúčatkám
Jakubkovi
a Emmke.**

**Všetkým deťom prajem
šťastné a krásne detstvo plné neopakova-
teľných zážitkov, aby mali na čo spomínať
a o čom rozprávať svojim vnúčatkám. Ich
rozžiarené oči, zvedavo otvorené ústičky
a otázky začínajúce slovom „plečo“ sú pre
starých rodičov najkrajším pohladením
a odmenou. Chránime si chvíle spolu strá-
vené.**

*Odišli deti dospelé.
Zostala sama mama.*

*Pupočná šnúra fiktívna
ich s rodným hniezdom spája.*

*Dcéra už sama mama je.
Vnuka mi darom dala.
Jakubko jeho meno je.
Omladla stará mama.*

*Za humnom hruška stála.
Jakubka sme ju volali.*

*Maličké hrušky mala.
Malé a sladké ako ty, Jakubko.*

*Strom veľký vyrástol,
pozeral nad jablone.
Mocný a krásny bol ako ty
Jakubko budeš.*

*To nie je knižka to je „kalendár“
poučá Kubko starú mamu.*

*Toto je knižka, vieš ?
A v rúčke drží knižôčku
rozprávok plnú pre deti.*

*Bodaj by knižka tvoja kamarátka bola,
bodaj by na rozprávke vyrastal si rád.*

*Jakubko, počúvaj ma!
Zbystri Kubko sluch, ústička otvorí,...
už vie, čo bude ďalej.*

*Keď som bola malá...Áno, a čo bolo potom ?
Zvedavo opýta sa hneď.*

*A stárka spomína, oprašuje detstvo
a Kubko počúva a spolu smejú sa
a je im obom dobre.*

*Keď som bola malá...Áno, a čo bolo potom ?
Dve záračné vety spájajú dva detské vety.*

*Mama má Emmu. Emma má mamu.
Oto má dcéru, Kubko sestričku
a všetci majú mamičku.*

*Starká má vnuka a už aj vnučku má.
Rodina jej sa deťmi rozrastá.*

*Starký je hrdý v duše kútiku,
vždy túžil kúpiť vnučke bábiku.*

Zbierka lahodných vín vonia exotikou

Prvú vzácnu fľašu vína dostal evanjelický farár Vladimír Pavlík zo Závažnej Poruby v roku 1989. Odložil si ju na pamiatku, no vtedy ešte netušil, že sa jeho zbierka vín rozrastie až na 80 „exponátov“.

„Keď som oslávil päťdesiatku, rozhodol som sa, že sa alkoholu už nedotknem. Niežby som mal problémy s jeho nadmerným pitím, bol som bežným konzumentom. Priatelia ale ku mne chodili aj naďalej a každý priniesol fľašu vína. Tak som sa rozhodol, že si ich budem odkladať, najmä kvalitné značky. Neskôr som si v kotolni na fare zriadil vinotéku. Každá z fliaš, ktorú v nej mám, mi pripomína nejakú udalosť a z každej krajiny, ktorú navštívim si donesiem minimálne jednu fľašu vína“, hovorí V. Pavlík.

V zbierke porubského farára nechýbajú rôzne exotické vína z ďalekých i blízkych krajín, ale aj také, ktoré sú ozdobené osobným venovaním. „Jednou z mojich najmilších je fľaša vína, ktorú som dostal od známeho hokejistu Mareka Urama pôsobiaceho v Znojme. Hokejisti na mňa mysleli aj cestou z Fínska a doniesli mi päť fliaš vína, ktoré sa podávalo v lietadle. Zaujímavé je aj víno z Nemecka s názvom Luther-Trunk. Prekvapilo ma, že meno Martina Luthera bolo zneužit aj na takéto biznis, no fľaša je nepochybne raritou z pohľadu evanjelického farára“, dozvedeli sme sa od V. Pavlíka.

Na čestnom mieste vo vinotéke sú fľaše lahodného moku z Dánska, Grécka, Španielska či Francúzska. Jeden z „exponátov“ pochádza i z Valašského kráľovstva Bolka Polivky. Pozornosť návštevníka vinotéky upútajú tri vinové fľaše uložené v knihe. Kniha obsahuje mapu francúzskej oblasti Bordeaux, kde sa pestuje vinič a z neho sa vyrába jedno z najkvalitnejších vín.

Prevzaté Evanjelický posol spod Tatier číslo 21 z 19. mája 2005

Sto rokov od prvého divadelného predstavenia v Závažnej Porube

Začiatok roka 1905 niesol sa v znamení predvolebnej kampane volieb do Uhorského snemu. Tieto sú v Liptove známe ako Stodolovské voľby, lebo za slovenskú stranu kandidoval Dr. Emil Stodola. Za uhorskú vládnú stranu kandidoval svätováňsky zeman Luby. Starší občania si donedávna pamätali predvolebný popevok:

„Luby – sero
založil si z husi pero
a Stodola si tisinku
za tú našu slovenčinu!“

Koncom 19. storočia zosilnel maďarizačný útlak v Uhorsku a diskriminácia nemaďarských národov. Spravidlivé rozhorčenie proti tejto politike vrcholilo v predvolebnej kampani. V obci došlo k incidentu, keď ktosi strhol štátne zástavy (maďarské) z richtárovho domu a zo školskej budovy a hodil do blata, za čo boli uväznení Ján Čunga, Michal Duda, Matej Kulhavý a Adam Kováč. Pobúrení občania sa rozhodli založiť si Čitateľský spolok za pomoci liptovskomikulášskych národovcov Dr. E. Stodolu, Kornela Stodolu, Petra Hubku a Fedora Jesenského. I napriek tomu, že úrady ho neschválili, započal svoju činnosť 27. februára 1905 divadelnými predstaveniami „Pán Tomáš“ od A. Fredra a „Sto dukátov odmena“ od F. Urbánka a na veľkonočné sviatky v tom istom roku nacvičili ďalšiu hru od F. Urbánka „Pokuta za hriech“. Pri nácviiku týchto divadelných hier im odbornými radami výdatne pomáhal brat spisovateľa a básnika Janka Jesenského Fedor Jesenský, ktorého raz do týždňa vozili z Mikuláša do Poruby na „próby“. Keďže Porubania nemali s divadlom žiadne skúsenosti vybrali sa na takého podujatie do Lipt. Petra. Hra „Márnotravný syn“ a celé podujatie na nich veľmi zapôsobil a hneď po príchode domov sa pustili do priprav nielen výberom hry, ale aj do materiálnych priprav. Keďže v obci nebolo vhod-

nej verejnej budovy s javiskom, divadlo sa uskutočnilo v „kaštieli“, súkromnom dome v nižšej časti obce. Urobili zbierku dosák na zhotovenie javiska a Ján Bartko ušil oponu zo žihľavových vriec, ktoré dali a popárali občania. Vrchnosť pravdaže nebola s takouto aktivitou spokojná a preto ju častejšie navštevovali žandári a aj vtedajší notár nezabudol vždy pri návšteve obce pripomenúť, ako táto činnosť obci škodí. Aj z týchto príčin sa ďalšie divadelné predstavenie v obci uskutočnilo v obecnej krčme až 18. februára 1914 – ako výsledok činnosti Nedeľného evanjelického spolku zásluhou ev.a.v. kňaza S. Perešíniho a učiteľov A. Rumana a V. Kováča. Divadelné predstavenie „Strídza spod hája“ tiež od F. Urbánka bolo posledné ochotnícke slovenské divadlo odohraté v obci pred rokom 1918 a tak sa obec Závažná Poruba zaradila medzi 24 liptovských obcí, kde sa hralo slovenské divadlo v období maďarizačného útlaku uhorských vládnucich kruhov. Prvá svetová vojna svojim zvýšeným zbedačovaním pospolitého občana, odchodom mužov na krvavé frontové jatky v Európe i starosti o každodenný chlieb nepriali ochotníckym kultúrnym aktivitám. Ukončenie vojny a novovzniknutý štátny útvár Československá republika vytvorili možnosti pre širší rozvoj týchto aktivít v slovenskom jazyku i postupné budovanie materiálnych a priestorových predpokladov pre túto činnosť. Treba však vidieť, že i v povojnovom období to, čo dosiahli divadelní ochotníci v obci bolo predovšetkým ich zásluhou činnosťou, bez akýchkoľvek nárokov na materiálne odmeny a zisky. Odmenou im bola morálna podpora spoluobčanov, záujem o ich prácu v najbližšom i v širšom okolí a túha po užľachtitom využití voľného času v umeleckom stvárnení postáv literárnych predlôh.

Dušan Kováč, Lipt. Mikuláš

• Kaštieľ na úvetí, kde sa odohralo prvé divadelné predstavenie v Záv. Porube r. 1905

• Prví divadelní ochotníci v Závažnej Porube

Čo má škôlkár v triede? Háďaj trošičku! Stavebnice, knižky, autá, stôl a stoličku

Dušan Migala

„Volajú nás teta, ale predškoláci už pani učiteľka, aby ukázali, že sú už veľkí a pripravení prekonať dvere veľkej školy,“ uviedla na začiatku nášho rozprávania riaditeľka Katarína Jambrichová. Poznamenajme, že sa nachádzame v dvojtriednej Materskej škole v Závažnej Porube, ktorá poskytuje celodennú výchovnú starostlivosť deťom vo veku od 2 - 6 rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. Materská škola je v prevádzke v pracovných dňoch od 6.15 - 16.30. V dvoch triedach sa 33 deťom venujú tri kvalifikované učiteľky Katarína Jambrichová, Elena Mikulášová, Lýdia Jambrichová a štyria prevádzkovi zamestnanci školy Mária Jačalová, vedúca ŠJ, kuchárky Milada Korčeková, Emília Križková, o poriadok a čistotu sa vzorne stará Františka Kurajdová. Tu sa ponúka deťom všetko: výchova jazyková, literárna, hudobná, telesná, výtvarná, matematické predstavy, svoje miesto má hygiena, záujmová činnosť, v prvom rade hra, rozprávka, jedlo, posteľ a pred spaním i pohladenie. Teda to, čo potrebujeme vedieť do života, sa naučíme už v materskej škole.

Čarovná noc

„V dobe od 6.15 do 8.00 sa deti schádzajú, učia sa zblíkať, obúvať, hrajú sa a potom cvičia. Po hygieene nasleduje desiatka a potom podľa denného rozvrhu začínajú výchovné zamestnania. Emocionálny, intelektuálny a fyzický rozvoj dieťaťa je v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami. K deťom sa správame ako ku vlastným, vytvárame im pocit bezpečia a rodinnej pohody,“ vysvetľuje riaditeľka školy. Pozorujem, že deti vedú ku samostatnosti. Pre úspešný postup do základnej školy deti dlhodobo pripravujú. Pravidelne navštevujú „veľkú“ školu, pozorujú žiakov pri práci a kamarátom zasa ukážu, čomu sa už priučili. Napríklad pre najstarších sa pripravuje koncom mája a začiatkom júna Týždeň detskej radosti. Každý deň je iná činnosť: hry, poldenné vychádzky, branné cvičenia, diskotéky, športové aktivity a pod. Všetko je pripravené a naplnené tak, aby deti po tomto týždni povedali, že to stálo zato a aby aj po tejto záťaži boli veselé a cítili sa dobre. V závere je Čarovná noc – indiánska noc spojená s rôznymi hrami. Deti spia celú noc v škôlke, čím privykajú vydržať aj bez rodičov.“

• Najskôr si tvary čiaru vyskúšame rukou, potom ceruzkou: Martinko Schlachta, 5 ročný

Spolupráca s rodičmi

Takéto aktivity s pomocou rodičov sú ešte lepšie a veselšie. Naša spolupráca s rodičmi je viac ako dobrá. Niektoré akcie už majú svoju tradíciu: Cesta rozprávkovým lesom, jesenná olympiáda, zimné hry na snehu, nedávno pribudla šarkaniáda, zaujímavým a netradičným spôsobom naplnený Deň otcov, poriadali sme autobusový zájazd do Pribyliny ... a to všetko vďaka obetavosti, ochote a štedrosti našich rodičov,“ prízvukuje riaditeľka. Deti 3x do týždňa navštevujú veľkú telocvičňu, kde si rozvíjajú obratnosť, samostatnosť, vzťah k pohybu ako takému. MŠ sa ubera smerom k zdravému životnému štýlu – pohybom. Deti sa lepšie adaptujú, lebo navštevujú cvičenie Rodičia

• Hravé počty

• Zatiaľ hra, v budúcnosti profesia

• V školskej jedálni vyvárať samé dobroty

• MŠ v Závažnej Porube v roku 2004 dostala nové šaty

a deti pod vedením Kataríny Jambrichovej. Zúčastňujú sa jesenného, zimného a letného viacboja všestrannosti, kde dosahujú pekné výsledky. Deti pracujú v dramatickom krúžku pod vedením učiteľky Lýdie Jambrichovej, vo výtvarnom, pohybovo-tanečnom pod vedením Kataríny Jambrichovej.

Dozvedáme sa, že spolupráca školy s Urbárom, Obecným úradom v Závažnej Porube je veľmi dobrá. Vďaka finančnej i materiálnej pomoci týchto inštitúcií, rodičov a sponzorov sa podarilo modernizovať sociálne zariadenia, vymalovať celý objekt, obnoviť interiér MŠ, školu doplniť knihami, učebnými pomôckami. Sledujeme, že škola je vybavená aj výpočtovou technikou a funguje tu i počítačový krúžok pod vedením učiteľky E. Mikulášovej. Tu si deti osvojujú základné veci počítačovej gramotnosti formou hry. Krúžková činnosť je naozaj pestrá, bohatá a hlavne pravidelná a zaujímavá. Dramatický, výtvarný, pohybovo-tanečný... Deti z týchto krúžkov neraz urobili „dospelákom“ radosť na slávnosti ku Dňu matiek, Večeroch poézie Milana Rúfusa, vianočných besiedkach. Svojimi výtvarnými prácami sa prezentujú v priestoroch kultúrneho domu, každým rokom sa zúčastňujú gymnastickej súťaže v Spišskej Novej Vsi, a tak by sme mohli menovať veľmi dlho. Aj ústretovosť domáceho športového klubu je skutočne príkladná. Kde je dobrá vôňa, pochopenie, spolupráca, tam sa darí. Takže úspechy nenechajú na seba čakať.

Je veľmi potešiteľné, že i napriek centrálnym požiadavkám reorganizácie systému školského stravovania, zásluhou serióznych prístupov starostu P. Barániho a vedenia obce nedošlo k zrušeniu školskej jedálne a nestala sa z nej výdajňa stravy. Strava sa nedováža, funguje tu samostatná kuchyňa a jedáleň, strava je pestrá, čerstvá a bohatá na vitamíny. Aj tu sa potvrdilo, že nie všetko, čo je nové je aj dobré.

O čo nám ide

„Našu prácu chápeme ako formovanie rovnocenných partnerských vzťahov: škola - rodič - dieťa. Toto partnerstvo rozvíjame vo vzájomnom rešpekte a dôvere k sebe. Základom je otvorená komunikácia a schopnosť vzájomne sa počúvať. Zatiaľ nám to funguje veľmi dobre a môžem potvrdiť, že všetci zainteresovaní na tomto vzťahu sa tešia a všetkých nás to veľmi zbližuje. No najviac sa z toho tešia deti a o to nám všetkým ide,“ vyznala sa K. Jambrichová.

• Moje kamarátky: Michalka Macková, 5 ročná

Školské zrkadielko

Konečne prišla jar

Teším sa ako budem zbierať maľušky. Ľudia si ozdobujú svoje domy a chystajú sa na Veľkú noc. Doma upratujeme kvôli kupačom, ktorí určite prídu. Chodíme pre nich kupovať čokoládové vajčička, zajačikov a sliepočky. Keď prídu, určite ma poriadne oblejú.

Veronika Bátorová, 2. ročník

Začala prichádzať jar. Topí sa sneh. Sniežko začalo silnejšie hriať. Upratujeme celý dom. Umývame okná. Ideme na nákup a pripravujeme sa na kúpačku. Nastavím si budík, aby som mohol prekvapiť maminu. Oblejem ju v posteli, určite sa zľakne.

Tomáš Strych, 2. ročník

Výlet v Jáne

Na plaváreň ideme,
do vodičky skáčeme

Vodička je studená,
a sprcha je medená.

Všetko to zvládneme,
už domov ideme.

Eugen Vadovický, 3. ročník

V piatok poobede sme sa stretli v Závažnej Porube na zastávke. Odviezli sme sa autobusom do Liptovského Jána. Ďalej sme išli pešo, až sme dorazili do penziónu Limba. Keď sme tam prišli, tak sme sa hneď ubytovali. Vybrali sme si svoje izby a vybalili batohy. Potom bola chutná večera – zemiaky, šampiňóny a mäso. Keď bolo osem hodín, išli sme pozerať televízor – Slovensko hľadá Super Star. Pozerali sme ho vo vedľajšom penzióne. Na druhý deň ráno sme skoro vstávali. Keď sme sa naraňajkovali, tak sa začal anglický jazyk. Potom sme išli všetci na turistickú túru. O 15.00 hodine sme všetci išli spolu na kúpalisko. Keď sme prišli z kúpaliska, tak prichádzali rodičia do Jána na opekačku. Keď opekačka skončila, mali sme diskotéku. Na druhý deň sme sa pobalili a išli sme domov. Doma som rodičom porozprával o mojich pekných zážitkoch.

Ján Hrdko, 4. ročník

Raz cez víkend sme mali ísť do Liptovského Jána so školou. Mohli ísť iba angličtinári a deti, ktoré chodia na turistický krúžok. V piatok asi o piatej sme prišli do Liptovského Jána autobusom. Museli sme peši šľapať až hore na chatu. Ja s kamarátmi sme išli vpred. Boli tam dve chaty, nevedeli sme, v ktorej sme ubytovaní. Keď prišli pani učiteľky, povedali nám, že sme ubytovaní v penzióne Limba. Vošli sme dnu a na chodbe sme už mali batohy. My sme boli na prvom poschodí a niektorí na druhom. Ja som bol na izbe s Adamom Džúrom a mali sme izbu číslo 9. Hneď oproti nám boli pani učiteľky a vedľa nás bol Juraj s Jakubom. My sme mali izbu na konci chodby pri balkóne. Keď sme sa vybalili a obliekli periny, išli sme na večeru. Po večeri sme pozerali Super Star. Potom boli nočné hry. Bola to zábava. Keď sme sa najedli, išli sme sa osprchovať a spať. Výhoda bola, že sme mali sprchy na izbách. Nám sa ešte nechcelo spať, lebo bolo iba pol ôsmej, tak sme ešte hrali karty. Ráno sme vstali o piatej a išli sme zobudiť susedov. Keď sa všetci zobudili, išli sme naraňajkovať. Keď sme sa najedli, išli sme si umyť zuby a potom sme písali denník. Potom sme mali chvíľu voľno. Keď sme sa zišli na chodbe, tak nám povedali, že si máme prichystať uteráky a plavky. Mali sme ísť do plavárne. Bola tam sranda, hrali sme veľa hier. Keď sme sa vrátili, išli sme na prechádzku do hory. S kamošmi sme si tam postavili bunker. Pani učiteľky nám oznámili, že večer je diskotéka. Bola celkom sranda. Po diskotéke sme išli spať. Ráno som zobudil Ad'a a pani učiteľka nám dovolila ísť pozerať rozprávky. Keď sme sa naraňajkovali, mali sme voľno. Pobalili sme si veci, rozlúčili sme sa s našim bunkrom a išli sme domov.

Daniel Devečka, 4. ročník

Deň matiek v Závažnej Porube

Druhú májovú nedeľu bol v kultúrnom dome Deň matiek. Ja som sa naň veľmi tešila. Najviac som sa tešila na Super Star. Spievala som Petru Humeňanskú. Keď sa už začal program, mala som veľkú trému. Prví vystúpili konferencieri Juraj a Svetlanka. Po nich išla Silvinka a potom sme spievali. Keď raz budem veľká ako mama. Konferencieri uviedli víťazov v speve ľudových piesní. Potom bolo pásmo o Jánošíkovi. V ňom som vystupovala aj ja. Po pásmo o Jánošíkovi deti recitovali báseň Mama. Po nich spievali víťazi moderných piesní.

• Porubské mažoretky 8. 5. 2005

Ja som bola prvá a spievala som pieseň od Twins – Nebo. Po mne spievala Nikolka a po nej Silvia a Eugen. Potom sme spievali pieseň Kým vieš snívať zo Super Star. Na to som sa najviac tešila. Jurko Kozák ešte zarecitoval báseň. Po ňom išiel iba konferencieri Juraj, lebo Svetlanka sa pripravovala na mažoretky.

Ja som tiež vystupovala v mažoretkách. Nakoniec sme si všetci nastúpili, zobrali sme si kvietky, ktoré sme robili s pani učiteľkami a dali sme ich našim mamičkám. Na záver sme si ešte pozreli divadlo, ktoré nacvičili žiaci z Evanjelickej školy v Liptovskom Mikuláši. Tento Deň matiek sa mi veľmi páčil.

Dominika Kováčová, 4. ročník

8. 5. 2005 bol Deň matiek. Na prvouke sme robili darček pre mamičku. Najprv sme program cvičili v škole a tesne pred vystúpením sme ho skúšali v kultúrnom dome. V nedeľu 8. 5. sme vystupovali. Keď sme dospievali pieseň „Kým vieš snívať“, tak sa skončil celý program. Po ňom som išiel do hľadiska a strýko mi povedal, že som ako druhý Robo Mikla. Mama zo mňa mala radosť.

Michal Štrkolec, 2. ročník

8. mája bol Deň matiek. Poobede sme išli s mamkou do kultúrneho domu a čakali sme kým sa začne program. V školskom programe som síce nevystupoval, ale v kostole sme pre mamičky vystupovali z náboženstva. Keď sa skončil program v kultúrnom dome, doma sme si pre mamičku prichystali ďalší. Potom sme jej dali darčeky.

Michal Agnet, 2. ročník

Bol Deň matiek. Na prvouke sme robili kvet pre mamičky. Moji spolužiaci nacvičovali program. Ja som nevystupoval, ale som sa pozeral. Mama bola rada ako vystupoval môj brat. Potešila sa kvietku, ktorý som pre ňu urobil na prvouke.

Filip Macko, 2. ročník

Dňa 8. 5. bol Deň matiek. Preto sme aj v škole urobili program. Najprv sa učili dievčatá. Potom sme sa pridali aj my chlapci. Opakovali sme si tančeky. Prišiel deň mamičiek. Bol som veľmi nervózny. Prišli sme na rad. Ešte viac som znervóznel. Už pri prvom výskoku som sa uvoľnil a vystúpenie dopadlo super. Keď skončil celý program, pomaly sme odchádzali z javiska a brali sme si kvietky pre mamičku. Každý dal kvietok svojej mamičke. My dvaja s bratom sme išli za ocinom na balkón. Keď sme prišli domov, mala celá rodina radosť.

Ondrej Vadovický, 2. ročník

8. mája bol Deň matiek. Oslava bola v kultúrnom dome. Mamičkám sme urobili darčeky a kvety. Bola to veľká slávnosť. Cvičili sme mažoretky a ľudové tance. Keď sme skončili, tak som darovala mame kvet. Veľmi sa potešila. Po skončení nášho programu sme videli pekné divadlo.

Veronika Betková, 2. ročník

Aký by som chcel mať Deň detí

Deň detí by som chcel stráviť na ceste rozprávkovým lesom, v ktorom by bolo ako každý rok veľa rozprávkových bytostí. Najlepšie by bolo, keby tam boli zbojníci a chceli by, aby sme sa preťahovali s lanom. Keď prejdeme cez rozprávkový les, tam by mohli byť súťaže ako každý rok. Po súťažiach by sme dostali sladkosti. Potom by bol guláš. Rozprávkový les by bol super.

Ján Hrdko, 4. ročník

Na Deň detí sa veľmi teším. Chcela by som ho stráviť doma. Išla by som s rodičmi na výlet do Pribyliny. Potom by sme išli do cukrárne a dala by som si koláč, zmrzlinu a cukríky. Ale najradšej by som chcela, aby sme išli na plaváreň, lebo rada plávam. Deň detí je pekný sviatok, lebo sa všetky deti radujú. Najkrajší darček pre deti je, že majú svojich rodičov, čo ich majú radi. Niektoré deti nemajú svojich rodičov, lebo ich opustili. Tie deti musia bývať v detských domovoch.

Dominika Kováčová, 4. ročník

Hurá, už budú prázdniny

Viete, čo je dobré? Že čoskoro už budú prázdniny a ja sa na ne veľmi teším. Nie len preto, že budeme mať pokoj od školy, ale aj preto, že bude leto. Cez leto môžeme chodiť na kúpalisko. My chodíme každý rok do Liptovského Jána, lebo tam je to najlepšie i keď tam nie sú tobogany. Vždy, keď budem mať cez prázdniny voľno, budem chodiť ku starkej alebo s kamarátmi dakde von. Rodičia hovorili, že pôjdeme aj do Chorvátska. Ak nie do Chorvátska, tak niekde k moru. Najlepšie bude, keď ku starkej prídu bratrance z Námestova na prázdniny. Možno že si postavíme aj stan, v ktorom budeme spať. Proste sa veľmi teším na prázdniny.

Daniel Devečka, 4. ročník

Oslavy Dňa detí štyrmi vetami.

Išli sme do Demänovskej ľadovej jaskyne. Sprievodca nám poukazoval krásne ľadové kvaple a výzdobu. Potom sme išli do jaskyne Slobody. Tam sme videli večný dážď.

Patrik Kráľ

Na deň detí sme boli v Demänovských jaskyniach. Boli sme v Ľadovej a Demänovskej jaskyni Slobody. Zahrali sme si futbal s Lipt. Mikulášom. Prešli sme sa okolo Vrbického plesa a išli domov.

J. Orvoš

1. júna sme išli na výlet do dvoch jaskýň. Jedna bola krajšia ako druhá. Na výlete som urobil 4 fotky. Bol to pekný výlet.

A. Džúr

Š P O R T

GYMTEAM 2005

Predposledná májová sobota bola opäť po roku gymnastickým sviatkom v našej obci. Oddiel RTVŠ v tento deň poriadal 6. ročník súťaže GYMTEAM. Zúčastnilo sa ho vyše 50 cvičencov z gymnastických klubov z Košíc, Spišskej Novej Vsi a nášho ŠK.

Preteky pozostávali zo súťaže družstiev, ktoré absolvovali preskok, akrobatickú zostavu a poslednou disciplínou bola pódiová skladba. Na palubovke sa predstavili družstvá od tých najmenších škôlkárov cez kategóriu 6-10 roč. až po juniorky 15 a viac ročné.

Všetci čo boli pozrieť a povzbudiť cvičencov videli zostavy, od začínajúcich gymnastiek až po tie najnáročnejšie v podaní našich dievčat. Že sa podujatie opäť vydarilo, svedčí nielen dobrá atmosféra počas celej súťaže, ale aj spokojnosť všetkých družstiev s prísľubom „O rok sme tu opäť“.

ŠK a obec Záv. Porubu reprezentovalo jedno družstvo v kategórii 6-10 r. a jedno 15 a viac. Oba tieto kolektívy zvíťazili.

Touto cestou organizátori pretekov ďakujú sponzorom: Ľubomír Tréger, Vladimír Mlynček – obchod PEMMEVA, mažoretiek z ZŠ, mamičkám za sladkú odmenu ako aj všetkým, ktorí prispeli k hladkému priebehu súťaže.

Pavel Šarafín ml.

Zľava: A. Ivanovská, S. Kurajdová, D. Kováčová, V. Šarafínová, V. Beťková, K. Hladká, M. Kozáková

Okresná bežecká liga - lyžovanie Žiarska dolina, Pribylina, Račkova dolina, Východná, Važec, Záv. Poruba

Umiestnenie:

Bohuš Valent - 2., 5., 3., 4., a 8. miesto
Ján Lupták - 4., 6., 4., 6., a 7.
Vladimír Staroň - 3., 1., 4.,
Peter Grieš - 5., 3.,
Milan Niňaj ml. - 1.
Niňajová - Bartalská - 1.
Anna Staroňová - 3., 2., 1., 1. a 2. miesto
LK Opalisko Záv. Poruba dospelí 1. miesto

Veľká cena SMZ Dubnica - Skalka

23. 1. 2005

muži nad 50 rokov 3. Bohuš Valent
ženy nad 35 2. Anna Staroňová

M SR veteránov - Častá 29. 1. 2005

muži nad 50 rokov 3. Bohuš Valent
nad 60 rokov 5. Niňaj Milan
ženy nad 40 rokov 1. Anna Staroňová

Biela stopa SNP B. Bystrica 12. 2. 2005

muži nad 40 rokov 4. Peter Grieš
nad 50 rokov 4. Bohuš Valent
5. Ján Lupták
ženy nad 55 rokov 1. Anna Staroňová

Podkonická pätnástka 20. 2. 2005

muži nad 50 rokov 1. Bohuš Valent
3. Ján Lupták
ženy - juniorky 5. Anna Staroňová

Slovenský pohár Hybe 27. 2. 2005

muži nad 50 rokov 4. Bohuš Valent
8. Ján Lupták
10. Milan Niňaj
ženy nad 40 rokov 2. Anna Staroňová

Oslobodenie Beňadikovej, Jamníka, Lipt. Ondreja, Jakubovian a Kanskej 27. 3. 2005

6-7 rokov 1. Margaréta Žiaková
ml. žiačky 2. Mária Žiaková
muži nad 50 rokov 1. Bohuš Valent
2. Ján Lupták
ženy nad 50 rokov 2. Anna Staroňová

Švošovská pätnástka 2. 4. 2005

muži nad 50 rokov 2. Bohuš Valent
ženy nad 50 rokov 1. Anna Staroňová

Beh na Studničnú - slov. bež. liga v behu do vrchu

6 - 7 rokov 1. Margaréta Žiaková
ml. žiačky 2. Mária Žiaková
muži nad 50 rokov 2. Bohuš Valent
ženy nad 50 rokov 1. Anna Staroňová

Oslobodenie Likavky 17. 4. 2005

ml. žiačky 4. Mária Žiaková
muži nad 50 rokov 6. Bohuš Valent
ženy nad 50 rokov 1. Anna Staroňová

Oslobodenie Bodic - M SR v lesnom behu 24. 4. 2005

9 - 10 rokov 3. Margaréta Žiaková
ml. žiačky 1. Anna Lešťanová
muži nad 50 rokov 5. Bohuš Valent
7. Ján Lupták
ženy nad 50 rokov 3. Anna Staroňová

Malužinská deviatka 1. 5. 2005

muži nad 50 rokov 2. Bohuš Valent
3. Ján Lupták
ženy nad 50 rokov 2. Anna Staroňová

Beh na Čertovicu - slov. bež. liga

22. 5. 2005 v behu do vrchu

muži nad 50 rokov 6. Ján Lupták
9. Bohuš Valent
ženy nad 50 rokov 2. Anna Staroňová

Výstup na Poludnicu 28. 5. 2005

• Na Poludnici zaznela štátna hymna SR

• Slovensko naše, moja rodná vlasť.
Turistický oddiel ŠK Záv. Poruba na hrebeni
Malej Fatry. V pozadí Rozsutec, vpravo Stoh
(22. 5. 2005)

TABUĽKY ročník 2004/2005

V. liga - skupina B

1. Belá	26	19	4	3	74:27	61
2. Bešeňová	26	15	2	9	73:42	47
3. Dúbrava	26	14	4	8	58:45	46
4. L.Štiavnica	26	13	3	10	59:47	42
5. Palúdzka	26	13	3	10	42:41	42
6. O.Jasenica	26	11	7	8	54:41	40
7. Dražkovce	26	12	4	10	52:40	40
8. Z.Poruba	26	12	4	10	49:43	40
9. Velicna	26	10	7	9	50:43	37
10. Podbiel	26	10	2	14	38:47	32
11. L.Hrádok	26	9	5	12	25:41	32
12. Mošovce	26	7	4	15	22:45	25
13. S.Križ	26	5	5	16	19:52	20
14. Diviaky	26	3	4	19	14:75	13

2. liga SZ sever

1 L. Mikuláš	25	17	4	4	51:	18	55
2 Žilina B	25	17	3	5	92:	27	54
3 K. Lieskovec	24	16	4	4	52:	24	52
4 Ružomberok B	24	15	3	6	75:	23	48
5 T. Teplice	24	14	3	7	44:	31	45
6 Trstená	24	12	4	8	33:	21	40
7 Krásno	24	11	3	10	56:	45	36
8 Námestovo	25	10	4	11	36:	41	34
9 Zborov	25	9	2	14	38:	56	29
10 Dlhá	25	8	2	15	46:	73	26
11 K.N. Mesto	25	7	1	17	37:	60	22
12 Nižná	24	6	4	14	28:	57	22
13 Z. Poruba	25	4	7	14	20:	65	19
14 L. Hrádok	25	1	6	18	21:	88	9

2. liga MZ sever

1 L. Mikuláš	25	21	1	3	121:	15	64
2 Žilina B	25	18	1	6	112:	27	55
3 Krásno	24	18	0	6	97:	34	54
4 Zborov	25	18	0	7	84:	33	54
5 Námestovo	24	17	3	4	71:	21	54
6 Ružomberok B	24	17	2	5	96:	32	53
7 Dlhá	25	14	1	10	69:	62	43
8 Trstená	25	11	3	11	65:	44	36
9 T. Teplice	24	9	3	12	47:	48	30
10 Nižná	23	5	3	15	38:	69	18
11 K.N. Mesto	25	5	2	18	24:	111	17
12 K. Lieskovec	25	3	2	20	24:	107	11
13 Z. Poruba	25	1	5	19	12:	109	8
14 L. Hrádok	25	1	2	22	16:	164	5

5. liga dorast skupina B

1 Černová	25	20	2	3	91:	34	62
2 Z. Poruba	25	14	6	5	51:	29	48
3 Sučany	25	14	4	7	54:	26	46
4 LM Palúdzka	25	12	6	7	58:	42	42
5 Tvrdošín	25	13	2	10	54:	46	41
6 Nižná	25	12	2	11	45:	37	38
7 Trstená	25	10	4	11	63:	49	34
8 Vrútky	25	9	4	12	55:	69	31
9 T. Teplice	25	9	2	14	41:	55	29
10 Lúžna	25	6	10	9	38:	52	28
11 M. Čepčín	25	7	7	11	35:	57	28
12 L. Sliache	25	7	5	13	38:	74	26
13 Likavka	25	6	6	13	42:	64	24
14 L. Revúce	25	4	4	17	28:	59	16